

# පුස්තකාල ප්‍රවෘත්ති

நூலகச் செய்திகள் LIBRARY NEWS

ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලයේ ප්‍රවෘත්ති ප්‍රකාශනය

இலங்கைத் தேசிய நூலகத்தின் செய்தி பிழைப்பு

THE NEWSLETTER OF THE NATIONAL LIBRARY OF SRI LANKA

18 වන වෙළුම. 1 වන කලාපය / 1997 ජනවාරි - මාර්තු

மார்ச் 18. இதற்கு 1 ஜனவரி - மார்ச் 1997

Vol:18, no. 1 / January - March 1997

ISSN 1391 - 0000





අධ්‍යාපන හා උසස් අධ්‍යාපන  
 ඇමතිතුමා ජාතික පුස්තකාලයේ  
 අන්තර් ජාලය නැරඹීම

සල්වී ඩයර් සල්වී අමෙස්ජර්  
 தேசிய நூலகத்தில்  
 இன்றெற்றைப் பார்வையிடல்

Hon. Minister of Education and  
 Higher Education, observes the  
 internet of the National Library  
 16.01.1997



පරිගණකගත කරන ලද ත්‍රිපිටකය  
 ඇතුළත් සංගෘහිත තැටිය ජාතික  
 පුස්තකාලයට පිරිනැමීම.

கணினியப்படுத்தப்பட்ட திரிபிடக  
 சீடறோம் தட்டுக்களை தேசிய  
 நூலகத்திற்கு வழங்குதல்

Handing over of computerized CD-  
 ROM version of the Thripitaka to  
 the National Library 16.01.1997

ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය (පූර්වකාලීන)  
 පිටපත පිළිගැනවීම

இலங்கைத் தேசிய நூற்பட்டியல்  
 (கடந்த காலம்) வெளியீடுதல்

Presentation of the Sri Lanka National Bibliogra-  
 phy. (Retrospective) 07.02.1997







## පටුන

කතුවැකිය	03
පුවත්	04,05,06
සෞභූතිය	06,07
News	07, 24
ජාතික ඵලදායීතා දශකය හා ශ්‍රී ලංකාවේ පුස්තකාල සේවාව ජගත් ජේ. ගරුසිංහආරච්චිගේ	08 -11
Manpower resource of library and information science education in Sri Lanka Pradeepa wijetunge	15-17,24
අන්තර් ජාලය තුළින් විද්‍යා සහ තාක්ෂණ තොරතුරු සම්ප්‍රදාය දීපාලි නලගල	19-20,23
International graduate summer school 1996 Premila Gamage	21-23



# පුස්තකාල හා පරිගණක භාවිතය

ශ්‍රී ලංකාවේ පුස්තකාල සේවා සඳහා පරිගණක භාවිතය ඇරඹී දැනට දශක කිහිපයක් ගතවී ඇත. ප්‍රධාන වශයෙන්ම යුනෙස්කෝ ආයතනය වෙතින් නොමිලයේ සැපයුණු CDS - ISIS මෘදුකාරක පද්ධතිය පරිගණක කටයුතු සඳහා ශ්‍රී ලංකාවේ පුස්තකාල බහුලව භාවිතයට ගන්නා ලදී. මෙම මෘදුකාරක පද්ධතිය රට තුළ ප්‍රචලිත කිරීම සඳහා දැනට ජාතික විද්‍යා පදනම නමින් හැඳින්වෙන, එවකට ස්වාභාවික සම්පත්, බලශක්ති සහ විද්‍යා අධිකාරියත්, ශ්‍රී ලංකා පුස්තකාල සංගමයත් සැලකිය යුතු මෙහෙයක් ඉටුකරන ලදී. එසේ වුවද දශක කිහිපයක පුළුල් ප්‍රයත්නයන්ගෙන් පසුව වුවද, පරිගණක සේවාවන් සහිත පුස්තකාල ශ්‍රී ලංකාවේ බිහිවී ඇත්තේ අතලොස්සක් පමණි. ඊටායින් බොහොමයකම පුස්තකාල සුවිස පරිගණක ගත කිරීම වැනි මූලික කටයුතු කිහිපයකට පමණක් පරිගණක භාවිතය සීමාවී තිබුණි.

පරිගණක කටයුතු පුස්තකාලවලට ඉතාමත් සෙමෙන් ඇතුළුවීමට ප්‍රධාන හේතුවක් ලෙස සමස්තයක් වශයෙන් පුස්තකාල ක්ෂේත්‍රයේ ඇති විවිධ දුබලතාවයන් සඳහන් කළ හැකිය. පරිගණක කටයුතු පිළිබඳ පුහුණු පුස්තකාලයාධිපතින් නොමැතිවීම, පුස්තකාල සේවා සඳහා උසස් ඉල්ලුමක් නොමැති වීම, සමස්තයක් ලෙස පුස්තකාල සේවා සඳහා වැය කෙරෙන මුදල් ප්‍රමාණය සීමිත වීම මෙයට බෙහෙවින් ප්‍රධාන කරුණු අතරින් කිහිපයකි.

කෙසේ වෙතත් පරිගණකවල හැකියාව සිසුයෙන් වර්ධනය වීමත්, පරිගණකවල මිල ක්‍රමයෙන් පහළ බැසීමත්, නව මෘදුකාරක ආශ්‍රයෙන් පුස්තකාල කටයුතු පහසුවෙන් පරිගණක ගත කිරීම ව්‍යාප්ත වීම වැනි හේතු නිසා පුස්තකාල අතර පරිගණක භාවිතය පිළිබඳ නව උනන්දුවක් අද දක්නට ලැබේ. විශේෂයෙන්ම විදුලි සංදේශන ජාලයේ සීඝ්‍ර ව්‍යාප්තියත්, අන්තර් ජාල සේවාවල අවශ්‍යතාවය වැඩිවීමත් නිසා පරිගණක ආශ්‍රිත තොරතුරු සේවාවන් ක්‍රමයෙන් සමාජය පුරා පැතිරෙමින් පවතී.

ශ්‍රී ලංකාවේ පුස්තකාලයාධිපතින් සම්ප්‍රදායික පරිගණක මෘදුකාංග වෙනුවට නව මෘදුකාංග යොදාගැනීමේ උත්සාහයන් පොදු වශයෙන් දක්නට ලැබේ. යුනෙස්කෝව මගින් බෙදා හරිනු ලැබූ CDS - ISIS මෘදුකාංගයට වඩා බෙහෙවින් කාර්යක්ෂම හා පහසු පුස්තකාල මෘදුකාංග ගණනාවක් දැනට වෙළඳ පොළේ ඇත. යුනෙස්කෝ මෘදුකාංගය ආරම්භයේදී විශේෂයෙන්ම දියුණුවන රටවල කුඩා පුස්තකාල සඳහා විශාල මෙහෙයක් සිදු කළද, එහි අපේක්ෂිත අන්දමේ සීඝ්‍ර වර්ධනයක් හා ගුණාත්මක බවක් දක්නට නොලැබේ. මේ හේතුව නිසා විශේෂයෙන්ම සංකීර්ණ සේවා සපයන විශේෂ පුස්තකාල අද වෙනත් මෘදුකාංග කරා යාමක් දක්නට ලැබේ.

මේ අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ පුස්තකාල, ලෝකයේ වෙනත් රටවල පුස්තකාල මෙන්, අනාගතයේදී එකිනෙකාට ගැලපෙන, විවිධ මාදිලියේ, පුස්තකාල මෘදුකාරක පද්ධතීන් භාවිතා කිරීම, වැළැක්විය නොහැකිවනු ඇත. දැනටමත් විශේෂ ආයතනික පුස්තකාල ගණනාවක් මෙබඳු නව මෘදුකාරක පද්ධතීන් ලබාගෙන ඇති අතර, විශ්ව විද්‍යාල සහ උසස් අධ්‍යාපන ආයතනද, වෙනත් උසස් මට්ටමේ මෘදුකාරක පද්ධතීන් ලබාගැනීමේ ප්‍රයත්නයන් දරමින් සිටී. ඊ සමඟම CDS-ISIS මෘදුකාරක පද්ධතියේ යම් යම් වර්ධනයන් පසුගිය අවදියේ දක්නට ලැබුණි. එබැවින්, එය නවදුරටත් කුඩා සහ ආයතනික පුස්තකාලවල කටයුතු සඳහා, යොදා ගැනේ යයි අපේක්ෂා කළ හැක. වඩා වැදගත් කරුණ වනුයේ කුමන හෝ උසස් මෘදුකාරක පද්ධතියක් යොදාගෙන, නවීන ලෝකයට ගැලපෙන, පුස්තකාල හා තොරතුරු සේවාවක් ලබාදීමට පුස්තකාලවලට හැකිවීම වේ.

**විශේෂ සංස්කාරක**



# පුවත්

ර / ඇඹි / මුල් ඇඩියාවල මහා විද්‍යාලය  
 ගම් / විහාර මහා දේව බාලිකා විද්‍යාලය, කිරිඳිගොඩ  
 කැස්බෑව ප්‍රාදේශීය සභා මහජන පුස්තකාලය.

## පළාත් මට්ටමේ සම්මන්ත්‍රණ

පුස්තකාල කටයුතු වලදී ඇතිවන ගැටළු සාකච්ඡා කිරීමත් අවශ්‍ය සැලසුම් සකස් කිරීමත් අරමුණු කරගනිමින් පළාත් පාලන ආයතන ප්‍රධානීන් සඳහා පුස්තකාල සංවර්ධන වැඩමුළු මාලාවක් පළාත් මට්ටමින් පැවැත්වීමට ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය කටයුතු කර ඇත. මේ සඳහා පළාත් සභාවන්හි සභාය ලබා ගැනීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

## පාඨක අධ්‍යාපන වැඩ සටහන් සඳහා ආධාර

උසස් අධ්‍යාපන ආයතනයන්හි පුස්තකාලවල පාඨක අධ්‍යාපනය සඳහා ආධාර දීමේ ව්‍යාපෘතියක් මෙම වසරේ ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය මගින් ආරම්භ කර ඇත. මෙහිදී උසස් අධ්‍යාපන ආයතන මගින් ඉදිරිපත් කරනු ලබන නියාමක ව්‍යාපෘතීන් සඳහා මූල්‍ය ආධාර ලබාදීම සිදුකෙරේ. විස්තර ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයේ සංවර්ධන හා පර්යේෂණ අංශයෙන් ලබා ගත හැකිය.

## ප්‍රලේඛන ක්ෂේත්‍රයේ පර්යේෂණ සඳහා ආධාර

අධ්‍යාපන සංවර්ධන වර්ෂය නිමිත්තෙන් ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය මගින් අධ්‍යාපන ප්‍රලේඛන ක්ෂේත්‍රයේ ව්‍යාපෘතීන් සඳහා පර්යේෂණ අරමුදල් සැපයීමේ ව්‍යාපෘතියක් ආරම්භ කර ඇත. අදාළ විස්තර ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයේ සමාජ විද්‍යා ප්‍රලේඛන සේවා අංශයෙන් ලබාගත හැකිය.

## පොත් ප්‍රදර්ශණ

- \* ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය මගින් සංවිධානය කරන ලද පොත් ප්‍රදර්ශණයක් 1997 ජනවාරි 6-7 දිනවල මොණරාගල මධ්‍ය මහා විද්‍යාලයේදී පැවැත්විණි. පාසැල් පොත් බෙදාදීමේ උත්සවයක් ද මෙදින පැවැත්විණි.
- \* පාසැල් ළමුන් තුළ කියවීමේ රුචිය වර්ධනය කිරීම හා පොතපත සුලභ කිරීම අරමුණු කරගත් පොත් ප්‍රදර්ශනයක් 1997 මාර්තු 30 දින ගාල්ල සංඝමිත්තා බාලිකා විද්‍යාලයේදී ආරම්භ විය. ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය මගින් පවත්වනු ලබන මෙහි පොත් ප්‍රදර්ශනය අප්‍රේල් 05 දින දක්වා පැවැත්වේ.

## පුස්තකාල සඳහා දැව හාණ්ඩ ආධාර

පහත සඳහන් පුස්තකාල සඳහා ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය මගින් පුස්තකාල දැව හාණ්ඩ කට්ටල ලබා දී ඇත.  
 ව/ම/ වෙරගල විද්‍යාලය, රිදීබැදිඇල්ල.  
 ව/ම/ කිවිල්ලෑව විද්‍යාලය, බලල්ල.

## ජාතික පුස්තකාල දේශන මාලා

1997 ජනවාරි - මාර්තු කාලය තුළ ජාතික පුස්තකාල දේශන මාලාව යටතේ පවත්වා ඇති දේශන මාතෘකා හා දේශකයින් පහත සඳහන් වේ.

දේශක	මාතෘකාව
ආචාර්ය ඊ.ඩී.ටී. කුලරත්න	Introduction of printing the Dutch Press in Ceylon 1736 - 1996
මහාචාර්ය නිස්ස කාරියවසම්	මකර දේශයේ බුද්ධාගම
ශිරාණි වෙරගොඩ මිය.	එදිනෙදා ජීවිතයට බලපාන ප්‍රමිති

## නව පශ්චාත් උපාධි පාඨමාලා

කැලණිය විශ්ව විද්‍යාලය මගින් පුස්තකාල හා විද්‍යාපන විද්‍යාව සම්බන්ධ ශාස්ත්‍රපති උපාධි පාඨමාලාවක් ආරම්භ කර ඇත. මෙය සමාජීය විද්‍යාපති උපාධිය ලෙස හඳුන්වා ඇත.

## අධ්‍යයන නිවාඩු

කැලණිය විශ්ව විද්‍යාලයේ සමාජීය (විද්‍යාපති පුස්තකාල හා විද්‍යාපන විද්‍යා) උපාධි පාඨමාලාව හැදෑරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයේ සහකාර පුස්තකාලයාධිපතිවරයෙකු වන චිරසිංහ මුතුගල මහතා අධ්‍යයන නිවාඩු ලබාගෙන ඇත.

## ඉල්ලා අස්වීම

ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයේ සහකාර පුස්තකාලයාධිපති නන්දසීලි ගලගෙදර මහත්මිය 1997 මාර්තු 31 දින සිට සේවයෙන් ඉල්ලා අස්විය.

## පුහුණු පාඨමාලා

- \* අන්තනගල්ල අධ්‍යාපන කොට්ටාශයේ පාසැල් පුස්තකාලයාධිපතින් සඳහා පුහුණු පාඨමාලාවක් 1997 පෙබරවාරි 21- 25 දක්වා, නිට්ටඹුව සංඝබෝධි මධ්‍ය මහා විද්‍යාලයේදී පැවැත්විණි. ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය මෙම පුහුණු පාඨමාලාව සංවිධානය කරන ලදී.
- \* සර්වෝදය මූලස්ථානය මගින් මෙහෙයවන ලද සර්වෝදය ප්‍රාදේශීය පුස්තකාල කළමනාකරුවන් සඳහා පුහුණු පාඨමාලා දෙකක් මොරටුව සර්වෝදය මූලස්ථානයේ දී (දම්සක් මන්දිරයේදී) පැවැත්විණි. රත්නපුර හා කළුතර දිස්ත්‍රික් ප්‍රාදේශීය පුස්තකාල කළමනාකරුවන් සඳහා පාඨමාලාව 1997 ජනවාරි 29 - 31 දක්වා ද, ගාල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ ප්‍රාදේශීය පුස්තකාල කළමනාකරුවන් සඳහා පාඨමාලාව 1997 පෙබරවාරි 23 - 25 දක්වා ද පවත්වන ලදී.



## ජාතික ඒකාබද්ධ සුවිස

ශ්‍රී ලංකා ජාතික ඒකාබද්ධ සුවිස පරිගණක ගත කිරීම පිළිබඳ දෙවන සම්මන්ත්‍රණය, 1997 පෙබරවාරි 26 දින ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයේදී පැවැත්විණි. මේ සඳහා පුස්තකාල 24 ක නියෝජිතයින් සහභාගි වූ අතර සම්මන්ත්‍රණයේ මූලික අරමුණ වූයේ, ඒකාබද්ධ සුවිසට දත්ත ඇතුළත් කිරීමේදී එක් එක් පුස්තකාල මුහුණ පාන ගැටළු නිරාකරණය කර ගැනීමයි.

## ඉන්ටර්නෙට් හා සී.ඩී. රොම් වැඩමුළුව

අන්තර් ජාලය (Internet) හා CD-ROM මගින් තොරතුරු සමුදායකය කිරීම පිළිබඳ වැඩමුළුවක් 1997 මාර්තු 11 දින ශ්‍රී ලංකා ස්වාභාවික සම්පත් බලශක්ති හා විද්‍යා අධිකාරියේ (නරේසා) ශ්‍රවණාගාරයේදී පැවැත්විණි. වැඩමුළුවේ සංවිධානය නරේසා ආයතනයේ ශ්‍රී ලංකා විද්‍යාත්මක හා කාර්මික තොරතුරු මධ්‍යස්ථානය මගිනි.

## පුරාවිද්‍යා ශ්‍රත්ථ නාමාවලිය

ඉන්දියානු පුරාවිද්‍යාව පිළිබඳ වාර්ෂික ශ්‍රත්ථ නාමාවලිය (ABIA) සම්බන්ධයෙන් දත්ත පදනමක් පිහිටුවීමට කැලණිය විශ්ව විද්‍යාලයේ පුරාවිද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතනය හා නෙදර්ලන්තයේ ආසියානු අධ්‍යන පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර ආයතනය (IIAS) සැලසුම් කොට ඇත. මෙහි ප්‍රථම වැඩමුළුව 1997 ජනවාරි 14 - 16 දිනවල කැලණිය විශ්ව විද්‍යාලයේ පුරාවිද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතනයේදී පැවැත්විණි.

මේ සඳහා ඉන්දියාව, නෙදර්ලන්තය, තායිලන්තය, ඉන්දුනීසියාව හා ශ්‍රී ලංකාවේ නියෝජිතවරු සහභාගි වූහ.

## CDS/ISIS වැඩමුළුව

නැට්නෙට් ලංකා (ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික පුස්තකාල තොරතුරු ජාලය) මගින් සංවිධානය කරන ලද ශ්‍රී ලංකාවේ පුස්තකාල තොරතුරු ජාල සම්බන්ධ පුස්තකාලයාධිපතින් සඳහා CDS / ISIS මෘදු කාරක පද්ධතිය භාවිතය පිළිබඳ තුන්දින වැඩමුළුවක් 1997 ජනවාරි 20 - 22 දක්වා ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලයේදී පැවැත්විණි. මේ සඳහා තොරතුරු ජාල 12 ක නියෝජිතයින් 16 දෙනෙක් සහභාගි වූහ.

## විදුහල්පතිවරුන් සඳහා පුස්තකාල වැඩමුළුව

ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර අධ්‍යාපන කලාපයේ විදුහල්පතිවරුන් සඳහා පුස්තකාල කටයුතු පිළිබඳ එක්දින වැඩමුළුවක් 1997 ජනවාරි 31 දින ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයේදී පැවැත්විණි. පාසැල් පුස්තකාල සංවර්ධනයේදී විදුහල්පතිගේ දායකත්වය පිළිබඳව මෙහිදී අවධානය යොමු කෙරිණි.

## SLSTINET වාර්ෂික සමුළුව 1996

ශ්‍රී ලංකා විද්‍යාත්මක හා කාර්මික තොරතුරු ජාලයේ වාර්ෂික සමුළුව 1997 ජනවාරි 31 දින නරේසා ආයතනයේ දී පැවැත්විණි. මෙම රැස්වීම සඳහා නියෝජිතයින් 50 දෙනෙකු සහභාගි

වූ අතර SLSTINET තොරතුරු ජාලයේ අනු කමිටුව සඳහා සාමාජිකයින් 13 දෙනෙකු පත් කෙරිණි. මෙහිදී විද්‍යුත් නැපැල හා ඉන්ටර්නෙට් ජාලය පුස්තකාල කළමනාකරණය ආදී විවිධ විෂයයන් පිළිබඳ කෙටි සම්මන්ත්‍රණ මාලාවක් පැවැත්වීමට යෝජනා විය.

## සාර්ක් කලාපයේ විශේෂඥ හමුව

සාර්ක් කලාපයෙහි ජාතික දත්ත පදනම් හා සංස්කෘතික තොරතුරු ජාල පිහිටුවීම සම්බන්ධ විශේෂඥ කණ්ඩායමේ සාකච්ඡාවක් 1997 පෙබරවාරි 10 - 13 දක්වා කොළඹ “හොලිඩේ ඉන්” හිදී පැවැත්විණි. මේ සඳහා ඉන්දියාව, මාලදිවයින, තේපාලය හා ශ්‍රී ලංකාව යන සාර්ක් සාමාජික රටවල් හතරක නියෝජිතයෝ සහභාගිවූහ.

මෙම තුන්දින සමුළුවේ ප්‍රධාන අරමුණ වූයේ සංස්කෘතික තොරතුරු පිළිබඳ ජාල පද්ධතියක් පිහිටුවීම හා ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ප්‍රගතිය හා ආදර්ශක සාකච්ඡා කිරීමයි.

මෙහිදී පහත සඳහන් නිර්දේශ පිළිබඳ ඒකමතික අනුමැතිය ලැබිණි.

- \* ජාතික දත්ත පදනම් හා සංස්කෘතික තොරතුරු ජාලයන් හි ප්‍රගතිය අවධාරණය කරමින් වාර්ෂික රැස්වීමක් පැවැත්වීම.
- \* සංස්කෘතික තොරතුරු ජාල කේෂේත්‍රයේ පුහුණු කිරීම් හා පර්යේෂණ කාර්යයන් නගාසිටුවීම.
- \* සාර්ක් කලාපයේ සංස්කෘතිය පිළිබඳ විශේෂඥයින් හා ආයතන සම්බන්ධ නාමාවලියක් සම්පාදනය කිරීම.
- \* සංස්කෘතික තොරතුරු ජාල පිහිටුවීම සඳහා සෑම සාර්ක් සාමාජික රටකම නාභික මධ්‍යස්ථාන පිහිටුවීම.

මෙම රැස්වීම සාර්ක් ලේකම් කාර්යාලය, ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශ කටයුතු අමාත්‍යාංශය සහ ආගමික හා සංස්කෘතික කටයුතු අමාත්‍යාංශය මගින් මධ්‍යම සංස්කෘතික අරමුදලේ හා පුරාවිද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතනයේ අනුග්‍රහය ඇතිව සංවිධානය කර තිබිණි.

## ජාතික පුස්තකාලය ඉන්ටර්නෙට් ජාලයට සම්බන්ධ වීම

ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලය ජාත්‍යන්තර තොරතුරු ජාලයට (Internet) සම්බන්ධ විය. මෙම අවස්ථාව සැමරීම සඳහා උත්සවයක් 1997 / 01 / 16 දින අති පූජ්‍ය මඩිගේ පඤ්ඤාසිංහ මහ නාහිමිගේ ප්‍රධානත්වයෙන් ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයේ දී පැවැත්විණි. මෙම අවස්ථාවට අධ්‍යාපන හා උසස් අධ්‍යාපන අමාත්‍ය රිචර්ඩ් පතිරණ මැතිතුමා, සංස්කෘතික හා ආගමික කටයුතු නියෝජ්‍ය අමාත්‍ය මහාචාර්ය ඒ.වී. සුරවීර මැතිතුමා ඇතුළු අමුත්තන් රැසක් සහභාගි වූහ.

පාඨකයින්ට අවශ්‍ය තොරතුරු ඉන්ටර්නෙට් මගින් ගවේෂණය කිරීමට පහසුකම් ජාතික පුස්තකාලයේ සපයා ඇත.

## ත්‍රිපිටකය පරිගණක ගත වෙයි.

ජාත්‍යන්තර බෞද්ධ පර්යේෂණ හා තොරතුරු ආයතනය මගින් ත්‍රිපිටකය පරිගණක ගත කර ඇත. එම ආයතනයේ අධ්‍යක්ෂ පූජ්‍ය මහාචාර්ය ධම්මචිතාර් හිමියන් විසින් ප්‍රථම වරට පරිගණක ගත කරන ලද ධර්මාදී ත්‍රිපිටකයෙහි සංගෘහිත (CD-ROM) නැටියට







நடத்தப்பட்டது. இம் மாநாட்டின் பிரதான நோக்கம் இலங்கையில் ஒருங்கிணைந்த பட்டியலை கணினி மயப்படுத்துதல் மற்றும் இதில் பங்குபற்றும் நூலகங்கள் எதிர் நோக்கும் பிரச்சினைகள் பற்றி கலந்துரையாடுவதேயாகும்.

### தகவல்களை பெற்றுக் கொள்ளுதல் தென்மாகாண பயிற்சிக் களம்

இன்றொன்று, CD.ROM களில் இருந்து தகவல்களை தேடிப் பெறுவது பற்றிய பயிற்சிக் களம் ஒன்று இயற்கை வள சக்தி விஞ்ஞான அதிகாரசபையின் (NARESA) இலங்கை விஞ்ஞான, தொழில் நுட்ப மத்திய நிலையத்தினால் 1997 மார்ச் 11 ஆம் திகதி NARESA வின் கேட்போர் கூடத்தில் நடத்தப்பட்டது.

### SLLA யின் 37 ஆவது ஆண்டுப் பொதுக் கூட்டம்

தொல் பொருளியல் பட்டப் பின்படிப்பு நிறுவனம் (PGIA) நெதர்லாந்தின் ஆசிய கல்விக்கான சர்வதேச நிறுவனத்துடன் (IIAS) சேர்ந்து ABIA யுடன் (இந்திய தொல்பொருளியல் வருடாந்த நூற்பட்டியல்) தொடர்புடைய தரவுத் தளம் ஒன்றை ஏற்படுத்துவதற்கு திட்டமிடப்பட்டுள்ளது. ABIA யின் முதலாவது மாநாடு PGIA யில் 1997 ஜனவரி 14-16 ஆம் திகதிகளில் நடத்தப்பட்டது. இந்த பயிற்சிக் களத்தில் நெதர்லாந்து, இந்தியா, தாய்லாந்து, இந்தோனேசியா மற்றும் இலங்கையைச் சேர்ந்த பிரதிநிதிகள் கலந்து கொண்டனர். இச் செயற்பாட்டை மத்திய கலாச்சார நிதியம் பொறுப்பேற்றிருப்பதுடன், அது இத் தரவுத் தளத்தை தனது CINSIA திட்டத் துடன் இணைத்து நடைமுறைப்படுத்தும்.

இலங்கை நூலக சங்கத்தின் 37 ஆவது ஆண்டுப் பொதுக் கூட்டமானது 1997 மார்ச் 27 ஆம் திகதி நடத்தப்பட்டது. அக் கூட்டத்தில் கீழ்க் காட்டப்பட்டுள்ள அலுவலர்கள் தெரிவு செய்யப்பட்டுள்ளனர்.

- |                       |  |
|-----------------------|--|
| தலைவர்                | - திரு ஹரிசன் பெரேரா                             |
| பிரதி தலைவர்          | - திருமதி சுமனா ஜயகுரிய<br>திருமதி தயா ரத்நாயக்க |
| பொதுச் செயலாளர்       | - திரு வில்பிரெட் ரணசிங்ஹ                        |
| உதவிச் செயலாளர்       | - திருமதி தீபால தலகல்ல                           |
| கல்வி அதிகாரி திரு    | - எச்.எம். குணரத்ன பண்டா                         |
| உதவிக் கல்வி அதிகாரி- | திரு. ஜே. ரத்நாயக்க                              |
| பொருளாளர்             | - திரு அன்ரன் நல்லதம்பி                          |
| வெளியீட்டு அலுவலர்    | - திருமதி அபர்னா ஜயதிலக                          |
| நூலகர்                | - திரு. எம்.பி.எம். பைருஸ்                       |

## NEWS

### Provincial Seminars

Sri Lanka National Library Services Board in Collaboration with Provincial councils has planed to organize provincial level seminars for heads of Local governments (Mayers of Municipal Councils chairman of Urban Councils and Pradeshiya Sabas) and public Librarians. The main purpose of these seminars will be to discuss problems and future plans for the development of libraries in the country.

### Assistance for user education programers.

Sri Lanka National Library Services Board has launched a project to assist Sri Lankan Universities to improve their user education programmes in 1997. Under this project SLNLSB is prepared to fund suitable pilot user Education projects provided by universities in the country. The pilot project can be the preparation of a short video / slide programes on the library or production of an audio cassette which will guide user to all section of the library or producing a few brochures, pamphlets; conducting a research on the subject, setting up a special information desk etc. Applications close on 30 October 1997.

### CDS/ISIS Workshop for Network Librarians

The national Library Network of Sri Lanka conducted a three day workshop on CDS/ISIS for Librarians of the Library Networks in Sri Lanka at the National Library of Sri Lanka from 20 -22 January. Sixteen participants from twelve networks attend the workshop. The purpose of the workshop was to improve the use of CDS/ISIS software package for library network activities.

### Seminar on Computerization of the NUC

The Second seminar on computerization of National Union Catalogue (NUC) was held on 26 February 1997 at the National Library of Sri Lanka. The main purpose of the seminar was to discuss the problems each participatory library encounters, pertaining to computerization of the National Union Catalogue in Sri Lanka.

### Workshop on Information Retrieval

A workshop on Information Retrieval through Internet & CD - ROM organized by Sri Lanka Scientific & Technical Information Center of NARESA was held on 11 March, 1997 at the NARESA Auditorium

### Workshop on ABIIA

The post Graduate Institute of Archaeology (PGIA) in collaboration with International Institute for Asian studies (IIAS) of Netherlands is planning to establish a database connected with the ABIA (Annual Bibliography of Indian Archaeology) The first workshop on ABIA was held at the PGIA from 14 - 16 January (continued page 24)



# ජාතික ඵලදායිතා දශකය හා ශ්‍රී ලංකාවේ

## පුස්තකාල සේවාව

**ජගත් ජේ. ගරුසිංආරච්චිගේ**

සහකාර පුස්තකාලාධිපති,  
ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය.

1996 වර්ෂය ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික ඵලදායිතා වර්ෂය ලෙස සටහන් වූ අතර 1997 සිට 2006 දක්වා කාලය ජාතික ඵලදායිතා දශකය ලෙස නම්කොට තිබේ. මෙම දශකය තුළ දිවයිනේ සියලුම ආයතනයන්හි විශේෂයෙන් රාජ්‍ය ව්‍යවසාය තුළ ඵලදායිතාවය (Productivity) නැංවීමට අපේක්ෂා කෙරේ. මෙම අරමුණ සපුරා ගැනීමේදී ආයතනය තුළ ආකල්පමය හා ගුණාත්මක වර්ධනයක් ඇති කිරීමත් දූෂණය හා නාස්තිය වැලැක්වීමට පියවර ගැනීමත්, ආයතන කළමනාකරණය තුළ කාර්යක්ෂමතාව වැඩිදියුණු කිරීමත් ඒ මගින් කාර්ය සාධනය ප්‍රගුණ කිරීමත් අපේක්ෂා කෙරේ. විශේෂයෙන්ම රාජ්‍ය ව්‍යවසාය මුහුණපාන මුදල් හිඟයට පිළියම් සෙවීම සඳහා පවත්නා සම්පත් උපරිම ලෙස භාවිතකිරීමත්, දියුණු විවිධ තාක්ෂණික ක්‍රම භාවිතය තුළින් වැඩි ප්‍රතිඵල ලබාගැනීමත් කෙරෙහි අවධානය යොමු වී ඇත. විවෘත ආර්ථික හා සමාජ රටාව හේතුකොටගෙන නිරන්තරයෙන් වෙනස්වන ලෝක ආර්ථික පසුබිම තුළ රටෙහි සියලු සමාජ, සංස්කෘතික හා ආර්ථික අංශයන් තියුණු තරඟකාරීත්වයට පිවිස ඇති බැවින් උක්ත තරඟකාරී ප්‍රවාහය තුළ හිස එසවීමට නොව අවම වශයෙන් රදාපැවැත්මටත් අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට සිදුවී ඇත. මෙම තරඟකාරීත්වයට මුහුණදීමේ ප්‍රයත්නයේදී රටෙහි සියලු අංශයන්හි ඒකාබද්ධවූත්, සාමූහිකවූත්, සැලසුම්ගත බවක් අවශ්‍ය වෙයි.

මයිකල් පෝටර් (Michael Poter) විසින් කරන පරිදි ඵලදායිතාවය යනු සෑම යෙදවුම ඒකකයක් සඳහාම වැඩකරන සෑම දිනයක් සඳහාම ආයෝජනය කරනු ලබන සෑම

ඩොලරයක් (රුපියලක්) සඳහාම හා සෑම ස්වභාවික සම්පත් ඒකකයක් සඳහාම වටිනා විශාල නිමැවුමක් ලබාගැනීමේ හැකියාවයි. ශ්‍රී ලංකාවේ බොහෝ රාජ්‍ය ව්‍යවසායයන් පවත්වාගෙන යාම සඳහා රජය මගින් වාර්ෂිකව මුදල් වෙන්කිරීමත් එසේ වෙන්කරනු ලබන මුදල් ප්‍රමාණය හා අපේක්ෂිත ප්‍රතිඵල අතර දක්නට ලැබෙන අසමතුලිත බවත් හේතුකොටගෙන එම ආයතන තවදුරටත් පාඩුවීදීමත් පවත්වාගෙන යායුතුද නැතහොත් පෞද්ගලීකරණය කරමින් ඒවායේ රාජ්‍ය අධිකාරීත්වය මුදාහල යුතුද යන ගැටළුවට රජය මුහුණ පා සිටියි. උක්ත අසම තුළිතතාවයට හේතු ලෙස අකාර්යක්ෂම පරිපාලනය, කළමනාකාරීත්වයේ දුර්වලතා, ආයතනික අරමුණු නිසිලෙස හඳුනා නොගැනීම, දූෂණය, මූල්‍ය හා මානව සම්පත් නාස්තිය, සේවක අතෘප්තිය, නුපුහුණු බව හා සේවක වැඩ කොටස් පිළිබඳ නිසි ඇගයීමක් නොමැතිවීම ආදිය ඉදිරිපත් වී ඇත.

**විවෘත ආර්ථික හා සමාජ රටාව හේතුකොටගෙන නිරන්තරයෙන් වෙනස්වන ලෝක ආර්ථික පසුබිම තුළ රටෙහි සියලුම සමාජ, සංස්කෘතික හා ආර්ථික අංශයන් තියුණු තරඟකාරීත්වයට පිවිස ඇති බැවින් උක්ත තරඟකාරී ප්‍රවාහය තුළ හිස එසවීමට නොව අවම වශයෙන් රදාපැවැත්මටත් අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට සිදුවී ඇත. මෙම තරඟකාරීත්වයට මුහුණදීමේ ප්‍රයත්නයේදී රටෙහි සියලු අංශයන්හි ඒකාබද්ධවූත්, සාමූහිකවූත්, සැලසුම්ගත බවක් අවශ්‍ය වෙයි.**

මෙම ගැටළුව සඳහා විකල්ප විසඳුම් වශයෙන් ඵලදායිතාවය කෙරෙහි විශේෂ අවධානය යොමුවී ඇත. ඵලදායිත්ව වර්ධනයේදී මූලික අවධානය යොමු වී ඇත්තේ රටෙහි පවත්නා ආර්ථික අර්බුදයට හා සම්පත් උණනාවයට මුහුණදීමත් වැඩිවන ඉල්ලුම සංතෘප්ත කිරීමත් වේ. එනම් විවිධ තාක්ෂණික ක්‍රම භාවිතය තුළින් වැඩි ප්‍රතිඵල ලබාගැනීමයි. මෙම ක්‍රියාදාමය තුළ වැඩි

ප්‍රතිලාභ මෙන්ම මානව සුභසාධනය ද පිළිබිඹු විය යුතු බව පිළිගැනේ. නිෂ්පාදනය හා සංවර්ධනය. ඵලදායිතාවය සමඟ දැඩිව බැඳී පවතින සංකල්ප දෙකක් වන අතර මිනිසා සෑම ආකාරයකින්ම නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියට සම්බන්ධ කර ගැනීමත් වෙනස්වන සමාජ අවශ්‍යතාවයන්ට ගැලපෙන පරිදි නිෂ්පාදන භාණ්ඩ හා සේවා සැපයීමත් මානව සුභසාධනය සඳහා අවශ්‍ය පියවර ගැනීමත් මෙයින් අපේක්ෂා කෙරේ. සමස්තයක් ලෙස ගත් කල අඩු පිරිවැයක්, අඩුකාලයක් හා විධිමත් ක්‍රියාපිළිවෙලක් උපයෝගී කරගනිමින් ඉලක්කගත නිෂ්පාදන ඉටු කරලීම සඳහා ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමත් කෙටි කාලීන හා දීර්ඝ කාලීන උපායමාර්ගයන්හි ගුණාත්මක වර්ධනයත් ඵලදායිතාවය තුළින් අදහස් කෙරේ. වැඩි ප්‍රතිලාභ ලැබීම, අලෙවිය වැඩිකිරීම, ඉලක්කගත පාරිභෝගික කණ්ඩායම් සඳහා භාණ්ඩ / සේවා සැපයීම ආදිය මෙන්ම ආයතනයේ අධිකාරීත්වය, කළමනාකාරීත්වය, නිෂ්පාදන කාර්ය-මණ්ඩලය හා පාරිභෝගිකයා යන සියලු කොටස් සඳහාම සාධාරණ වූ ප්‍රතිඵල භුක්තිවිඳීමක් මේ මගින් අදහස් කෙරේ.

දිවයිනේ සෛසු ආයතන මෙන්ම පුස්තකාල සඳහාද මෙම ඵලදායිත්ව වර්ධනයේ අවශ්‍යතාවය පෙන්නුම් කරයි. සියලු සමාජ, සංස්කෘතික, අධ්‍යාපනික හා ආර්ථික සංස්ථාවන්හි සාර්ථකත්වයට තොරතුරු. අත්‍යවශ්‍ය සාධකයක් වී ඇති බැවින් පුස්තකාල සේවාව තුළ මෙය වඩාත් පිළිබිඹු විය යුතුය.

ශ්‍රී ලංකාවේ පුස්තකාල සේවාව පද්ධතියක් වශයෙන් සලකා බැලුවහොත් රජයේ අධිකාරීත්වයට සම්බන්ධ වන පුස්තකාල මෙන්ම රාජ්‍ය නොවන පුස්තකාල වශයෙන් ප්‍රධාන වර්ග දෙකක් දක්නට ලැබේ. මෙම පුස්තකාල පද්ධතිය තුළ පාසැල් පුස්තකාල, පිරිවෙන්



පුස්තකාල, මහජන පුස්තකාල, අධ්‍යයන පුස්තකාල, විශේෂ පුස්තකාල, රාජ්‍ය දෙපාර්තමේන්තු පුස්තකාල හා රාජ්‍ය නොවන ආයතන හා ස්වේච්ඡා පුස්තකාල වශයෙන් අනු පද්ධතීන් කීපයක් හඳුනාගත හැකිය. සුවිශේෂ අරමුණු පාදක කරගනිමින් බිහිවී ඇති මෙම සියලු පුස්තකාල පද්ධතීන් විවිධ පාරිභෝගික (පාඨක) කණ්ඩායම් සඳහා විවිධ නිෂ්පාදන / සේවා සපයමින් ශ්‍රී ලංකාවේ තොරතුරු සේවාව සඳහා යොමුවී සිටී. ඒවායේ ක්‍රමෝපායයන් හා වගකීම් විවිධ වේ. මෙම පුස්තකාල සියල්ලම සේවා ව්‍යාපාර (Service enterprises) ගණයෙහි ලා වැටේ. එහෙත් සමහර විශේෂ පුස්තකාල වාණිජ ව්‍යාපාර (Commerical enterprises) මූලධර්මයන් අනුගමනය කරමින් වියදම් ආවරණය කරගැනීමේ උත්සාහයක යෙදෙති.

පොදුවේ සලකා බලන කල ශ්‍රී ලංකාවේ පුස්තකාල සේවාව අපේක්ෂිත ආකාරයේ සාර්ථකත්වයක් පෙන්වුම් නොකෙරේ. මහජන පුස්තකාල අතුරින් බොහෝ ප්‍රමාණයක් හුදෙකලා වූ හා පාඨක පිරිස්වල තොරතුරු අවශ්‍යතා නිසිපරිදි ඉටුකළ නොහැකි තත්වයට පත්ව ඇත. සීමිතවූ විශේෂවූ පාඨක පිරිසක් සඳහා කැපවී සිටින රජයේ දෙපාර්තමේන්තු පුස්තකාලයන්හි තත්වය තවදුරටත් විමසා බැලිය යුතුය. විශ්වවිද්‍යාල හා අධ්‍යයන පුස්තකාලයන්හි භාවිතය බැහැරවීම සේවා සඳහා වැඩි නැමියාවක් දක්වන අතර විභාග කාලයේ පමණක් සටහන් කියවීම සඳහා කියවීම් ශාලා වශයෙන් ප්‍රයෝජනයට ගන්නේ නම් පාඨක රුවිය වර්ධනය කිරීම පිළිබඳ විමසීමෙන් විය යුතු වේ. පුස්තකාලයේ සේවා පිළිබඳ ප්‍රචාරාත්මක අංශය වැඩිදියුණු කිරීමත් පාඨක අධ්‍යාපනය පුළුල් කිරීමත් අවශ්‍ය බව පැහැදිලි වේ.

පාසල් පුස්තකාල අතරින් පුස්තකාල වශයෙන් සැලකිය හැක්කේ අතලොස්සක් පමණි. ඒවායේ වුවද පාසලේ අධ්‍යාපනික හා නිර්මානාත්මක (recreational) අවශ්‍යතාවයන් අනුව භාවිත වන්නේද යන්න පිළිබඳ සොයා බැලිය යුතුය.

විශේෂ පුස්තකාල අතර සමහර පුස්තකාල පමණක් නම පාඨක පිරිස් හඳුනාගනිමින් විවිධාංගීකරණය වූ සේවා සැපයීමේ උත්සාහයක යෙදෙනු පෙනේ. උක්ත කවර පුස්තකාලයක වුවද පර්යේෂකයින් වැනි විශේෂ පාඨක පිරිස්වල වැඩි භාවිතයක් දක්නට ලැබේ.

ඉහත සඳහන් සියලු පුස්තකාල පද්ධතීන් සඳහාම අදට ගැලපෙන සේවාවක් ලබාගැනීමට නැතහොත් එලදායීතාවය නැවීම සඳහා කෙටිකාලීන මෙන්ම දීර්ඝකාලීන වූ පියවර ගත යුතු බව පැහැදිලි වේ.

**කළමනාකාරණාව සංවිධානය කිරීම.**

පුස්තකාලයේ කළමනාකරණය එලදායීත්වය සඳහා වැදගත්වන ප්‍රධාන සාධකයක් වේ. ආයතනයේ අරමුණු හා වගකීම් නිසි පරිදි හඳුනා නොගත් කළමනාකරණයකට පුස්තකාල සේවාවේ සැලසුම් හා ඉලක්ක සංවිධානය කළ නොහැකි බැවිනි. ආයතනයෙහි කාර්යමණ්ඩල (පිරිස්) කළමනාකරණය, පිරිවැය කළමනාකරණය, සේවා අලෙවිකරණය හා මහජන සම්බන්ධතා එහි සතුටුදායක එලදායීත්වයක් සඳහා අවශ්‍යවෙයි. අද බොහෝ පුස්තකාලවල ගැටළුවක් වී ඇත්තේ අධික පිරිවැය සහ එලදායීත්වය අඩු බවයි.

පුස්තකාලයේ සේවා සැලසුම්කරණයේදී ඒවා එම පුස්තකාල වල සුවිශේෂ අරමුණු වලට අනුකූල විය යුතුවේ. මහජන පුස්තකාලය තමාට සීමාවූ බලප්‍රදේශයට විශේෂ වූ තොරතුරු සේවාවක් පවත්වාගෙන යන අතරම බාහිරව පැමිණිය හැකි කවර අන්දමේ පාඨකයකු සඳහා වුවද අවශ්‍ය තොරතුරු සේවා සැපයීමට, එසේ නොමැති නම් අදාල තොරතුරු නිබන්ධ ස්ථානය වෙත යොමු කිරීමට සුදානම් වී සිටීම අවශ්‍ය වෙයි. ප්‍රදේශයේ අවශ්‍යතා හඳුනාගෙන ප්‍රමුඛතා පදනමක් මත සේවා සැලසුම් කිරීම අවශ්‍යවෙයි. පාසැල් පුස්තකාලය පාසලේ අධ්‍යාපනික හා නිර්මාණාත්මක අවශ්‍යතා සඳහා ප්‍රමුඛතාවය දියයුතු වේ. විශේෂ පුස්තකාල හා දෙපාර්තමේන්තු පුස්තකාල අදාල අධිකාරී ආයතනයේ තොරතුරු අවශ්‍යතා මත පදනම් වේ. විශ්වවිද්‍යාල පුස්තකාල ගත්විට ඒවා මගින් එහි අභ්‍යන්තර මෙන්ම බාහිර සිසුන්ටත්, අධ්‍යයන හා අනධ්‍යයන කාර්යමණ්ඩලයට මෙන්ම විවිධ පර්යේෂණ සඳහා තොරතුරු සොයා එන පර්යේෂකයින්ටද නිවැරදිවූත්, ඉක්මනවූත්, සැහිමකට පත් විය හැකි ආකාරයේ තොරතුරු සේවා සැපයීම අපේක්ෂා කෙරේ. පුස්තකාලය විවෘතව තබන වේලාවන් හා සේවා සපයන මාර්ග පාඨකයාගේ පහසුව මත සංවිධානය කළ යුතු වේ.

කාර්යමණ්ඩල කළමනාකරණයේදී පුස්තකාලයට සුදුසු කාර්යමණ්ඩල බඳවා ගැනීම, ඔවුන්ට පුහුණුව හා ප්‍රති පුහුණුව (retraining) ලබාදීම, පුද්ගලයාගේ හැකියාව හා දක්ෂතාවය මත වැඩ කොටස් හා රාජකාරී පැවරීම, කාර්යමණ්ඩලය සඳහා අභිප්‍රේරණ (motivation) අවශ්‍යතාවයන් සලකා බැලීම, විශේෂයෙන්ම පුස්තකාලයේ අරමුණු හා වගකීම් පිළිබඳ මනා අවබෝධයක් ලබාදීම අවශ්‍යවෙයි.

පුස්තකාලයේ සේවා සැලසුම්කරණයේදී ඒවා එම පුස්තකාල වල සුවිශේෂ අරමුණු වලට අනුකූල විය යුතුවේ. මහජන පුස්තකාලය තමාට සීමාවූ බලප්‍රදේශයට විශේෂ වූ තොරතුරු සේවාවක් පවත්වාගෙන යන අතරම බාහිරව පැමිණිය හැකි කවර අන්දමේ පාඨකයකු සඳහා වුවද අවශ්‍ය තොරතුරු සේවා සැපයීමට, එසේ නොමැති නම් අදාල තොරතුරු ලබාගත හැකි ස්ථානය වෙත යොමු කිරීමට සුදානම් වී සිටීම අවශ්‍ය වෙයි.

විශ්වවිද්‍යාලයේ, පළාත් පාලන ආයතනයේ හෝ වෙනත් ආයතනයක ඉහල කළමනාකරණය තුරුස්තා සේවකයෙකු පුස්තකාලය වෙත තල්ලු කිරීමෙන් හෝ පෞද්ගලික පලිගැනීම උදෙසා සේවකයින් පුස්තකාලයට ආදේශ කිරීම මගින් හෝ නැතහොත් දේශපාලනමය අවශ්‍යතාවය මත රැකියා සැපයීම සඳහා නුසුදුසු පුද්ගලයින්ට පුස්තකාලයේ රැකියා ලබාදීම මගින් එලදායීත්වයක් අපේක්ෂා කළ නොහැකිය. කාර්යමණ්ඩල පත්කිරීමේදී විශේෂයෙන්ම පුද්ගලයාගේ නිපුණතාවය මත බැලිය යුතු වෙයි. කාර්යමණ්ඩලයේ වැඩ කොටස් වරින්වර නිසි ඇගයීමකට ලක්කිරීම අවශ්‍යවෙයි. පුස්තකාලයට අදාළ තීරණ ගැනීමේදීත් අවශ්‍ය සම්පත් ප්‍රතිග්‍රහනය කිරීමේදීත් පුස්තකාලයාධි පනිගේ සහභාගීත්වය විශේෂයෙන් අවශ්‍යවෙයි. සමහර මහජන පුස්තකාලයන්හි පොත්පත් හා පුස්තකාල උපකරණ මිලදී ගැනීමේදී පුස්තකාලයාධිපතිවරයා සම්බන්ධ කර නොගැනීම ගැටළුවකි. සහභාගීත්ව කළමනාකරණය මගින් සියලු කාර්යමණ්ඩලයේ සහයෝගය ලබාගැනීම මෙහිදී විශේෂයෙන් අවශ්‍ය බව පැහැදිලි වේ. බොහෝ මහජන පුස්තකාලයන්හි කාර්ය මණ්ඩල හිඟය ගැටළුවකි.

රාජ්‍ය අනුග්‍රහය ලබන පුස්තකාල ප්‍රවෘත්ති 18/1 1997 ජනවාරි - මාර්තු

පුස්තකාල සඳහා රජය විසින් වාර්ෂිකව වෙන්කරනු ලබන මුදල ඵලදායී ලෙස ආයෝජනය කරමින් නිවැරදි ඉලක්ක සපුරාලීම සඳහා නිවැරදි ව්‍යාපෘතීන් තෝරාගෙන තිබේද යන්නත් එයින් අපේක්ෂිත ප්‍රතිලාභ ලැබී තිබේද යන්නත් අවධානයට ලක්විය යුතුය. පුස්තකාලයේ පොත්පත්, පුස්තකාල ද්‍රව්‍ය හා උපකරණ හෙවත් යෙදවුම් (input) මගින් තොරතුරු සේවා, පාඨක තෘප්තිය, පාඨක සංඛ්‍යාව වැඩිකිරීම, වියදම ආවරණය කරගැනීම (Cost recovering) හා ලාබ ලැබීම (Profit) ආදී නිමැවුම්. (Output) ඵලදායී ලෙස ලැබී තිබේද යන්න නිරීක්ෂණය කළයුතු වේ. පුස්තකාලයේ ඉහත කී යෙදවුම් හා නිමැවුම් අතර කල්පවත්නා ඵලදායී සම්බන්ධයක් තිබේද යන්න සොයා බැලිය යුතු වේ.

**ආකල්ප වර්ධනය**

පුස්තකාලයාධිපතිවරයා වෙතත් සාමාන්‍ය රජයේ සේවකයකුගෙන් වෙනස්වෙයි. සාමාන්‍යයෙන් පැය අටක් කාර්යාලය තුළ සේවය කර නික්මයන සාමාන්‍ය රජයේ සේවකයකුට වඩා වැඩි කැපවීමක් හා වගකීමක් පුස්තකාල යාධිපති වරයා තුළ පිළිබිඹු විය යුතු වේ. පුස්තකාලයාධිපතිවරයා වරෙක ගුරුවරයෙකි, සමාජ සේවකයෙකි. පරිණත වැඩිහිටියෙකි, තවත් වරෙක ගවේෂණශීලී උසස් පර්යේෂකයකු ද වේ. ඔහුගේ හැසිරීම රටාව තුළ දක්ෂ කළමනාකාරීත්වය, නායකත්වය, වගකීම භාර ගැනීමට ඉදිරිපත්වීම හා අත්‍යයන්ට උපකාර කිරීමේ ආකල්ප පදනම් විය යුතුය. කාර්යගුරු බව, පෞරුෂය පුස්තකාලයාධිපතියේ කාර්යන් සඵලකිරීමට හේතුවෙයි. පුස්තකාලයාධි පතියේ ආකල්පය රැකියාවක් කිරීමේ හෝ වැටුප් ලැබීම මගින් ජීවන වියදම සොයාගැනීමේ චේතනාව මත පමණක් පදනම් වුවහොත් පුස්තකාලයෙන් අපේක්ෂිත සැබෑ අරමුණු ගිලිහීයනු ඇත. විශේෂයෙන්ම ශ්‍රී ලංකාවේ මහජන පුස්තකාල විවිධ මට්ටම් වල මහජනයා සමඟ සම්බන්ධ වන හෙයින් මෙම ආකල්පමය සංවර්ධනය ඉතා අවශ්‍යවෙයි.

ශ්‍රී ලංකාවේ පුස්තකාලයන්හි කාර්ය මණ්ඩලය තුළ කොතෙක් දුර නම වෘත්තීයමය කාර්යභාරය පිළිබඳ සුභවාදී ආකල්ප ගොඩනැගී තිබේද යන්න සොයා බැලිය යුත්තකි. ඔවුන්ගේ ආකල්ප සුභවාදී ලෙස වර්ධනය කිරීම සඳහා අදාළ අධිකාරී ආයතන කොතෙක් දුරට පුහුණු

වැඩසටහන් හා අභිප්‍රේරණ වැඩපිළිවෙල ක්‍රියාත්මක කොට තිබේද යන්න විමසිය යුතුයි. මෙම ආකල්ප වර්ධනය පුස්තකාල කාර්ය මණ්ඩලය තුළ පමණක් නොව පාඨකයා තුළ ද ගොඩනැගීමට කටයුතු කළයුතු වේ. පුස්තකාලය හුදෙක් පොත්පත් හා පුවත්පත් එක්රැස් කර ඇති ගබඩාවක් ලෙස හෝ පුවත්පත් කියවීම සඳහා ඇති කියවීම් ශාලාවක් හෝ ලෙස නොව ජනතාවගේ ඵදිනෙදා ජීවිතයේ අවශ්‍යවන සියලු ආකාරයේ තොරතුරු සැපයිය හැකි සජීවී මහජන ආයතනයක් බව පාඨකයාට ඒත්තු ගැන්විය යුතුය. මෙම කාර්යයේදී උසස් තත්වයේ සේවා සැපයීම මෙන්ම ආයතනයේ කීර්තිනාමය (image) ගොඩනගා ගැනීමද වැදගත්වෙයි. මහජන පුස්තකාල, පාසැල් පුස්තකාල පමණක් නොව විශ්ව විද්‍යාල පුස්තකාලයන්හි පවත්වාගෙන යනු ලබන සේවා පිළිබඳ පැහැදිලි අවබෝධයක් ඒවායේ පාඨකයන් තුළ දක්නට නොමැති බව පෙනේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ පුස්තකාලයන්හි කාර්යමණ්ඩලය තුළ කොතෙක් දුරට තම වෘත්තීයමය කාර්යභාරය පිළිබඳ සුභවාදී ආකල්ප ගොඩනැගී තිබේද යන්න සොයා බැලිය යුත්තකි. ඔවුන්ගේ ආකල්ප සුභවාදී ලෙස වර්ධනය කිරීම සඳහා අදාළ අධිකාරී ආයතන කොතෙක් දුරට පුහුණු වැඩසටහන් හා අභිප්‍රේරණ වැඩපිළිවෙල ක්‍රියාත්මක කොට තිබේද යන්න විමසිය යුතුයි. මෙම ආකල්ප වර්ධනය පුස්තකාල කාර්යමණ්ඩලය තුළ පමණක් නොව පාඨකයා තුළ ද ගොඩනැගීමට කටයුතු කළයුතු වේ.

**තරඟකාරීත්වයට මුහුණදීම**

ලෝකානුචරනය (globalization) හා විවෘත ආර්ථික ක්‍රමය තුළ රජයේ මෙන්ම පෞද්ගලික ව්‍යවසායයන් විශාල තරඟයකට මුහුණ දෙමින් සිටිති. එකිනෙකා අතර පවත්නා මෙම තරඟකාරීත්වය තුළ හිස එසවීමට භාරදා පැවැත්ම සඳහා විවිධ උපායමාර්ග යෙදිය යුතු වෙයි. නිෂ්පාදන / සේවා තත්ත්වය වැඩිදියුණු කිරීම, ඒවායේ නිරවද්‍ය බව, කාලීන බව ආදිය මගින් පාරිභෝගික (පාඨක) විශ්වාසය දිනාගැනීම පුළුල් ප්‍රචාරය, ආයතනයේ කීර්තිනාමය ගොඩනගා ගැනීම හා පවත්වාගෙන යාම, නව තාක්ෂණය යොදාගැනීම මගින් ඉක්මන් හා උසස් තත්ත්වයේ සේවා සැලසුම් කිරීම සහ අනෙකුත් ආයතන අතර සුවිශේෂ

බවක් ඇතිකර ගැනීම මෙම තරඟ වැදගත් වෙයි. අප රටෙහි පුස්තකාල පද්ධතිය මෙම තරඟය සඳහා කෙසේ මුහුණ දෙන්නේද යන්න හා කොතෙක් දුරට ඒ සඳහා සුදානම් වී තිබේද යන්න විමසා බැලීම වැදගත්වෙයි. නිදසුනක් ලෙස ගතහොත්, මහජන පුස්තකාලය විශාල වශයෙන් සිය ක්ෂේත්‍රය තුළ තරඟ කාරීත්වයට මුහුණ පා හැකි ආයතනයකි. ශ්‍රී ලංකාවේ මහජන පුස්තකාල මෙම තරඟකාරීත්වයට මුහුණ දීමට සුදානම් වී ඇති බවක් නොපෙනේ. යම් හෙයකින් පෞද්ගලික ව්‍යාපාර මගින් මහජන පුස්තකාලයේ කාර්යභාරය භාරගතහොත්, එනම් මහජනතාවට තොරතුරු සැපයීම සඳහා පෞද්ගලික මට්ටමේ තොරතුරු මධ්‍යස්ථාන ආරම්භ කළහොත් එය මහජන පුස්තකාල සඳහා අභියෝගයක් වනු ඇත. එබඳු පෞද්ගලික තොරතුරු මධ්‍යස්ථානයන්හි මනා කළමනාකාරීත්වය මගින් මහජන පුස්තකාල හුදෙකලා කළහැකි වෙයි. එමගින් මහජන පුස්තකාල වැසියාමට හෝ අඩුම වශයෙන් පෞද්ගලිකරණය වීමට හෝ ඉඩ ඇත. දැනටමත් සමහර පෞද්ගලික ආයතන මගින් තොරතුරු සේවා පවත්වාගෙන යයි. මෙම තර්ජනය මහජන පුස්තකාලවලට පමණක් නොව වෙනත් ඕනෑම පුස්තකාලයක් වෙත එල්ලවිය හැකිය. දැනට සමහර විශේෂ පුස්තකාල යම් යම් අලෙවිකරණ මූලධර්ම ක්‍රියාත්මක කිරීමට උත්සාහ දරනු පෙනේ. ඉලක්කගත පාඨක කණ්ඩායම් සඳහා සේවා සැපයීම, පාඨක අධ්‍යාපන ආයතනයේ තොරතුරු සේවා පිළිබඳ මාධ්‍ය මගින් ප්‍රචාරය ලබාදීම, තොරතුරු සඳහා ගාස්තු අයකිරීම ආදිය නිදසුන් කිපයකි. පොදුවේ ගත්කල අලෙවිකරණ මූලධර්ම සියලු පුස්තකාලයන් හිමි පුළුල් ලෙස ව්‍යාප්ත විය යුතු බව පැහැදිලි වේ.

**නව තාක්ෂණය හා උපාය මාර්ග භාවිතය**

විද්‍යුත් ඉලෙක්ට්‍රොනික මාධ්‍ය හා සන්නිවේදන තාක්ෂණයේ සිග්‍ර දියුණුවත් සමඟ වර්තමාන පුස්තකාලයෙහි කාර්යභාරය විශාල ලෙස පුළුල් වී ඇත. විශේෂයෙන්ම පරිගණකය හා සන්නිවේදන ජාල භාවිතය හේතු කොටගෙන තොරතුරු සේවාව නව මුහුණුවරක් ගෙන තිබේ. ලෝකයේ දියුණු රටවල පුස්තකාල ඉන්ටර්නෙට් ජාලය (Internet) මගින් තමන්ට අවශ්‍ය තොරතුරු වේගයෙන්



හුවමාරු කර ගන්නවාත් සමගම අද දවසේ ශ්‍රී ලංකාවේ පුස්තකාලවලට කෙතෙක් දුරට නව තාක්ෂණයේ පිහිට ලැබී තිබේද යන්නත් විමසා බැලිය යුත්තකි.

අප රටෙහි පුස්තකාල මුහුණපාන ගැටළු අතර මුදල් ප්‍රතිපාදන හිඟකම ප්‍රධාන වෙයි. සිග්‍රයෙන් ඉහළ යන කියවීමේ ද්‍රව්‍යයන්ගේ අධික මිලත්, ප්‍රකාශන ක්ෂේත්‍රයේ සිග්‍ර වර්ධනයත්, පාඨක ඉල්ලුම සපුරා ලීමට නොහැකිවීම හා තොරතුරු බහුල වීම නැතහොත් තොරතුරු තදබදය (information super glut) වැනි ගැටළු හමුවේ පුස්තකාලයාධිපතිවරයාට විවිධ උපායමාර්ග සෙවීමට සිදුවී ඇත. බොහෝ පුස්තකාල තොරතුරු ද්‍රව්‍ය (නිෂ්පාදන හා සේවා) එක්රැස් කර තබාගන්නවාට වඩා තොරතුරු තිබෙන ස්ථාන පිළිබඳව හා තොරතුරු ඉක්මනින් සොයා ගන්නා ආකාරය පිළිබඳව දැනුවත්වීමට පෙළඹී ඇත. මෙහිදී විශේෂයෙන්ම නව තාක්ෂණය වැදගත්වෙයි. ශ්‍රී ලංකාවේ විශ්වවිද්‍යාල හා විශේෂ පුස්තකාල කීපයක් හැරුණු විට පරිගණකය වැනි නව තාක්ෂණික උපකරණ පුස්තකාල සේවා සඳහා යොදාගනු ලබන අවස්ථා වීරලය. බොහෝ ස්ථාන වල පරිගණක යන්ත්‍ර නිලුණද පුස්තකාල සේවා සඳහා කාර්යක්ෂම ලෙස ඒවා පරිහරණය කිරීම පිළිබඳව දැනුමක් සේවක මණ්ඩලය තුළ නොමැති බව ගැටළුවකි. මහජන පුස්තකාල, පාසැල්හෝ පිරිවෙන් පුස්තකාල අතුරින් පරිගණක යන්ත්‍ර කෙසේවෙතත් ජායාස්ථිති උපකරණයක්වත් (photocopier) ඇත්තේ ඉතා අතලොස්සකට පමණි. බොහෝ මහජන පුස්තකාලයන්හි අවම වශයෙන් සාම්ප්‍රදායික ග්‍රන්ථ විඥාපන උපකරණ යක් වන සුවි කැබ්නට්ටුවක්වත් නොමැත. මේ අනුව පුස්තකාලය තුළින් ඵලදායීතාවක් අපේක්ෂා කරන්නේ නම් ඒවාට අවශ්‍ය තාක්ෂණික මෙවලම් හා මූලික යටිතල පහසුකම් සපයා ගැනීම අවශ්‍ය වෙයි.

අද පවත්නා මුදල් ප්‍රතිපාදන සීමිත බව ජයගැනීම සඳහා විවිධ උපායමාර්ග යොදාගත යුතු වෙයි. පුස්තකාල අතර ජනප්‍රිය වී ඇති අන්තර් පුස්තකාල සහයෝගීතා සංකල්පය මෙහිදී වැදගත් වෙයි. මේ යටතේ සාමූහික ප්‍රතිග්‍රහණය, සාමූහික වර්ගීකරණය හා සුවිකරණය, අන්තර් පුස්තකාල බැහැරදීම, පොත් පිරුළු ක්‍රමය, ආදිය ක්‍රියාත්මක කළ හැකිවෙයි. මධ්‍යගත ක්‍රමයක් යටතේ සුවිකරණය, වර්ගීකරණය සංරක්ෂණ

කටයුතු ඇතුළු විවිධ ව්‍යාපෘතින් ක්‍රියාත්මක කළ හැකිය. සාර සංග්‍රහ සම්පාදනය, නාමාවලිකරණය, තොරතුරු සරලීකරණය හා නැවත සකස් කිරීම (information digests and repackaging) යොමුකිරීම සේවා (Referral Services) , පාඨක පැතිකඩ (User-profile) සේවා, පාඨක අවශ්‍යතා අනුව ගැලපෙන පරිදි සේවා විවිධාංගීකරණය (diversification) , තොරතුරු විවිධ භාෂාවන්ට පරිවර්තනය කරදීම ( Translation services) ආදිය මෙහිදී යොදාගත හැකි ක්‍රමෝපායන් කිහිපයකි. මෙහිදී පරිගණකය, ෆැක්ස් යන්ත්‍රය, විද්‍යුත් තැපැල් (E-Mail), ජායාස්ථිති උපකරණ මෙන්ම ඩෙස්ක්ටොප් (Desk Top) මුද්‍රණ යන්ත්‍ර ආදිය ඉතා ප්‍රයෝජනවත් වේ.

අප රටෙහි පුස්තකාල මුහුණපාන ගැටළු අතර මුදල් ප්‍රතිපාදන හිඟකම ප්‍රධාන වෙයි. සිග්‍රයෙන් ඉහළ යන කියවීමේ ද්‍රව්‍යයන්ගේ අධික මිලත්, ප්‍රකාශන ක්ෂේත්‍රයේ සිග්‍ර වර්ධනයත්, පාඨක ඉල්ලුම සපුරා ලීමට නොහැකිවීම හා තොරතුරු බහුල වීම නැතහොත් තොරතුරු තදබදය (information super glut) වැනි ගැටළු හමුවේ පුස්තකාලයාධිපතිවරයාට විවිධ උපායමාර්ග සෙවීමට සිදුවී ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවේ පුස්තකාල සුපුරුදු සාම්ප්‍රදායිකත්වයෙන් මිදී දේශයට හා කාලයට ගැලපෙන අයුරින් නව මාර්ග සෙවීමත් තොරතුරු කළමනාකරණයේදී නව අලෙවිකරණ මූලධර්ම අනුගමනය කිරීමත් වැදගත් වෙයි. නිදසුන් ලෙස මහජන පුස්තකාලය සාම්ප්‍රදායික පොත් බැහැරදීමට හෝ විමර්ශන ද්‍රව්‍ය සැපයීමට සීමා නොවී මහජනයාගේ ඵදිනෙදා ජීවිතයේ අවශ්‍යවන ප්‍රජා තොරතුරු සේවා (Community Information Services) සැපයීම සඳහා යොමුවිය හැකිය. මහජනතාවගේ තොරතුරු අවශ්‍යතා සපුරාලන ඉහලම ආයතනය වීමට උත්සාහ කළ හැකිය. නිවෙස්වල හුදෙකලාවූ ශාභණියන්, ආබාධිතයින් හා කුඩා ළමුන් සඳහා අවශ්‍ය තොරතුරු සැපයීමේ වැඩ සටහන් ක්‍රියාත්මක කළ හැකිය. විශ්වවිද්‍යාල පුස්තකාල මගින් විශ්වවිද්‍යාලයේ විවිධ විෂයයන් හදාරණ සිසුන් සඳහා පාඨක පැතිකඩ. (User profile) ක්‍රමයක් භාවිත කරමින් විවිධ මට්ටමේ සිසුන් සඳහා පර්යේෂණාත්මක තොරතුරු සැපයිය හැකිය. විවිධ අධ්‍යයන කරන පර්යේෂකයින් සඳහා පර්යේෂණ

සහාය. (Research Assistance) වැඩසටහන් ආරම්භ කළ හැකිය. පාසැල් පුස්තකාලයේ විවිධ වැඩසටහන් මගින් පාසැල් පංති කාමරය හා ඒකාබද්ධ විය හැකිය.

මේ සියල්ලටම අමතරව පුස්තකාලයෙහි වියදම සියවා ගැනීම සඳහා විවිධ උපාය මාර්ග යෙදිය යුතුවෙයි. තොරතුරු අද සමාජ ජීවිතයේ ඵදිනෙදා භාවිතයට ගන්නා භාණ්ඩයක තත්ත්වයට පත්ව ඇති හෙයින් ඒ සඳහා ගාස්තු අයකිරීමක් කළ නොහැක්කේ නොවේ. ඵදිනෙදා අවශ්‍යවන ඇදුම් පැලඳුම්, ආහාරපාන, සුවදවිලවුන් වැනි පාරිභෝගික භාණ්ඩ සඳහා මුදල් ගෙවන පාරිභෝගිකයා තමාට අවශ්‍ය තොරතුරු ලබා ගැනීම සඳහා ගාස්තුවක් ගෙවීමට පසුබට නොවේ. දෛනික තොරතුරු ලබාගැනීම සඳහා මහජනයා පුවත්පත් මිළදී ගන්නාක් මෙනි. මේ අනුව තොරතුරු සඳහා මූල්‍යමය අගයක් ආරෝපනය කළහැකි වෙයි. මෙහිදී පුස්තකාලය මගින් සපයනු ලබන තොරතුරු වල නිරවද්‍යතාවය, උසස් තත්ත්වය, කාලීන බව හා පාරිභෝගිකයාගේ (පාඨකයාගේ) අවශ්‍යතාවය සපුරාලීමට හෝ අවශ්‍යතාවය ඉක්මවා යාමට (exceed user need) ඇති හැකියාව වැදගත් වෙයි.

පොදුවේ ගත්කල ශ්‍රී ලංකාවේ පුස්තකාලයන්හි ඵලදායීත්වය නංවාලීමේ අවශ්‍යතාවය මතුව පෙනෙන අතර මෙහිදී පුස්තකාල දැඩිව මුහුණපාන යටිතල පහසුකම් පිළිබඳ ගැටළුවට විසඳුම සෙවිය යුතුවේ. බොහෝ පුස්තකාලයන්හි කාර්යමණ්ඩල කාර්යක්ෂමතාවය නංවාලීමත් සේවක පිරිස් සඳහා අවශ්‍ය පුහුණුව ලබාදීමත් ඔවුන් නිසි අභිප්‍රේරණයන්ට ලක් කිරීමත් අවශ්‍යවෙයි. විශේෂයෙන්ම සේවක වැඩ කොටස් නිසි පරිදි පැවරීමත් ඔවුන්ගේ කාර්යභාරය ක්‍රමික ඇගයීමකට ලක්කිරීමත් වැදගත් වෙයි. පුස්තකාලයේ අරමුණ හා සේවක අරමුණු අතර සබඳතාවක් ගොඩනඟමින් නිවැරදි කළමනාකාරීත්වයක් යටතේ පාඨක අරමුණු කෙරෙහි අවධානය යොමු කිරීම අවශ්‍යවෙයි. එනම්, පුස්තකාලයේ නිෂ්පාදන /සේවා පාඨකයාගේ අරමුණු සමග සම්බන්ධ විය යුතු බවයි.

පුස්තකාලයේ නිමැවුම් එනම් පාඨක තෘප්තිය, ආයතනික අපේක්ෂා වන්නේ සඵලත්වය, පාඨක පිරිස් වැඩිකිරීම හා තොරතුරු සඳහා මූල්‍යමය



# யுனெஸ்கோ பொது நூலக கொள்கை விளக்கம்

இக் கொள்கை விளக்கமானது சர்வதேச நூலக சங்கங்களினதும் நிறுவனங்களினதும் அமைப்பின் ஒத்துழைப்புடன் தயாரிக்கப்பட்டுள்ளது.

## அறிவிற்கான நுழைவாயில்

சுதந்திரம், அபிவிருத்தி மற்றும் சமுதாய முன்னேற்றம், தனி மனித முன்னேற்றம் என்பன அடிப்படை மனித பெறுமானங்களாகும். நல்ல அறிவுடையோர் தமது ஜனநாயக உரிமைகளை உபயோகிப்பதன் மூலமும், சமுதாயத்தில் முக்கிய பங்கினை வகிப்பதன் மூலமும் இம் மனிதப் பெறுமானங்களை அடைதல் சாத்தியமாகும். திருப்திகரமான கல்வி, மற்றும் இலவசமானதும் எல்லையற்றதுமான அறிவு, சிந்தனை, கலாச்சாரம், தகவல் என்பவற்றிலேயே ஆக்கபூர்வமான பங்குபற்றுவதும், ஜனநாயகத்தின் அபிவிருத்தியும் தங்கியுள்ளது.

அறிவைப் பெறுவதற்கான உள்ளூர் நுழைவாயிலாக பொது நூலகம் இருப்பதுடன், இது தனி நபர்களுக்கும் சமுதாயக் குழுக்களுக்கும் வாழ்நாள் முழுவதற்குமான கல்வியை வழங்குவதுடன் சுதந்திரமாகத் தீர்மானம் செய்வதற்கும், கலாச்சார அபிவிருத்திக்கும் தேவையான சந்தர்ப்பத்தை வழங்குகின்றது. கல்வி, கலாச்சாரம், மற்றும் தகவல்களை அபிவிருத்தி செய்யும் உயிரோட்டமுள்ள நிறுவனமாகவும், சமுதாயத்தினரின் மனதில் ஆன்மீக நலத்தையும், அமைதியையும் பாதுகாக்கும் முக்கிய முகவராகவும் பொதுநூலகம் அமையுமென்று யுனெஸ்கோ நம்புவதை இக் கொள்கை விளக்கம் எடுத்துக் காட்டுகின்றது. ஆனபடியால் பொது நூலகங்களின் அபிவிருத்தியில் தேசிய பிரதேச அரசாங்கங்கள் உதவுவதையும், மும்மரமாக ஈடுபடுவதையும் யுனெஸ்கோ ஊக்குவிக்கின்றது.

## பொது நூலகம்

பொதுநூலகமானது எல்லா வகையான அறிவுகளையும் தகவல்களையும் தனது வாசகர்களுக்கு உடனடியாகக் கிடைக்கக் கூடியவகையில் தயாரித்து வழங்கும் ஒரு உள் ளூர் தகவல் மத்திய நிலையமாகும்.

வயது, இனம், பால், சமயம், தேசிய இனம், மொழி அல்லது சமூக நிலை என்பவற்றைக் கவனத்தில் கொள்ளாது பொது நூலகங்களின் சேவையானது எல்லோருக்கும் சமமானதாக இருக்க வேண்டும். ஏதோ ஒரு காரணத்தினால் பொது நூலகங்களின் வழமையான சேவைகளையும் சாதனங்களையும் உபயோகிக்க முடியாத நிலையிலுள்ள வாசகர்களின் பொருட்டு விசேட சேவைகளும் நூலக சாதனங்களும் வழங்கப்பட வேண்டும். உதாரணமாக சிறுபான்மை இனத்தவர், வலது குறைந்தோர் மற்றும் வைத்தியசாலை அல்லது சிறைச்சாலைகளில் உள்ளவர்களைக் குறிப்பிடலாம்.

எல்லாவயதினரும் தத்தமது தேவைகளுக்கு ஏற்ப நூலக சாதனங்களைப் பெற்றுக் கொள்ளக் கூடியதாக இருக்க வேண்டும். நூலகத்தின் சேகரிப்புக்களும் சேவைகளும் சகல விதமான பொருத்தமான சாதனங்களைக் கொண்டிருப்பதுடன் நவீன தொழில் நுட்பங்களையும் அதேபோல் மரபு முறைச் சாதனங்களையும் உள்ளடக்கியவையாக இருக்க வேண்டும்.

பிரதேசத்தின் தேவைகளுக்கும் தரத்திற்கும் பொருத்தமானதும் உயர் தரத்தினைக் கொண்டதுமான சாதனங்களே

நூலகத்தின் அடிப்படைத் தேவைகளாகும். சாதனங்களாவன நடைமுறை நிகழ்வுகளைப் பிரதிபலிப்பனவாகவும், அத்துடன் சமூகத்தின் பரிணாம வளர்ச்சி, அதேபோல மனித முயற்சிகள் பற்றிய ஞாபகத்தினையும் சிந்தனையையும் பிரதிபலிப்பனவாகவும் இருக்க வேண்டும்.

சேகரிப்புக்களும் சேவைகளும் எவ்விதமான எண்ணக் கருத்துக்களுக்கோ அல்லது அரசியல், சமய தடைகளுக்கோ அன்றி வியாபார தாக்கங்களுக்கோ ஆளாகக் கூடாது.

## பொது நூலகம் ஒன்றின் பிரதான பணிகள்

தகவல், இலக்கியப் பண்புகல்வி மற்றும் கலாச்சாரம் என்பன தொடர்பாக பின்வரும் முக்கிய பணிகள் பொதுநூலகம் ஒன்றின் சேவைகளுள் மிக முக்கியமானவைகளாகக் கணிக்கப்பட வேண்டும்.

1. சிறுவயதிலிருந்தே சிறுவரிடையே வாசிப்புப் பழக்கத்தை உருவாக்க அதைத் தீவிரப்படுத்தல்.
2. சகல மட்டங்களிலும் தனிநபர் கல்வி, சுயகல்வி மற்றும் முறை சார் கல்வி என்பவற்றிற்கு உதவி வழங்குதல்.
3. தனிநபர் ஆக்கத்திறனை அபிவிருத்தி செய்வதற்கு சந்தர்ப்பம் வழங்குதல்.
4. நிறுவர்களினதும், இளவயதினரதும் கற்பனைவளத்தையும் ஆக்கத்திறனையும் ஊக்குவித்தல்.
5. கலாச்சார பாரம்பரியம், கலைக்கு மதிப்பளித்தல், விஞ்ஞான சாதனைகள் மற்றும் புதிய கண்டுபிடிப்புகள் பற்றிய அறிவை அபிவிருத்தி





## NATIONAL LIBRARY OF SRI LANKA

### Services:

Reference, Document Delivery; Inter Library Lending Bibliographical, Union Catalogue, Referrel, Reprographic etc. Institutional membership facilities are available.

### Collections:

Reference Materials - Encyclopedias, Dictionaries, Year Books, Maps and a collection of Rare books

Newspaper Collection (from 1976) - Sinhalese, Tamil, English and International Newspapers

Periodicals

National

International News Magazines

Science and Technology Collection

Library Science Collection

UNESCO Collection

Collection of Ola Leaves

A large collection of Books on Economics, political Science, Social Science, Religion, Linguistics, Geography, History, Art, Music, Sports etc.

(CD-ROM) facilities for ' Science Citation Index' Library & Information Science Abstracts (LISA PLUS) " HORTCD" and Current Contents on Diskette

**The Reader Services Division of the National Library is open from  
Tuesday to Saturday from 9.00 a.m. to 5.00 p.m.**

for further details, Please contact:

Head  
Reader services Division  
National Library of Sri Lanka,  
14, Independence Avenue  
Colombo 07.

Tele: 685199, 698847

Fax: 685201



# MANPOWER RESOURCE OF LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE EDUCATION IN SRI LANKA

**Pradeepa Wijetunge**

**Senior Assistant Librarian  
University of Colombo**

## 1. Introduction

“Library and Information Science system is composed of two basic component sub systems. One is the theory development sub system represented by its educational, research and allied organisations and their activities and the other is the application sub system consisting of the Library and Information Science service centres and their activities. They are inter - dependent components and depend on each other for survival and development of the whole system. If the system functions efficiently this method of application feedback modification production of better products application of better products further feedback

further modification etc. goes on in the form of an endless spiral reaching newer and newer levels and both the theory side and the applied side go on developing simultaneously depending on each other. If however, the efficient functioning is disturbed for any reason. it may lead to disbalance inside or even disintegration of the Library and Information science system. This disbalance or disintegration is bound to tell upon the efficiency and effectiveness of the services rendered by the Library and Information Science system to the social system.”

Roy's<sup>1</sup> above analysis of Library and Information Science (LIS) system not require us to discuss any further, the value of LIS teaching aspect. It is solely the responsibility of the theoretical aspect of LIS to transport the LIS System to newer and levels of knowledge. For this we need to build up a strong teaching faculty, in order to provide necessary guidance. In this building up procedure it is essential to know the current situation, especially to forecast the future manpower requirements.

Manpower planning process consists of four stages according to Moore.<sup>2</sup> Evaluating the existing manpower resource, calculation of the losses of existing manpower which will take place during the forecasting period, assessment of manpower requirement at the end of forecast period and finally planning to bridge between known manpower resources and those required at the end of the period.

This paper does not attempt at a manpower survey of LIS teaching faculty of Sri Lanka, since it is a project which must be undertaken at national level by those who are responsible for LIS policy making. This survey is only an attempt to evaluate the existing manpower resource, based upon the available personal records.

## 2. Research Method

Four organisations, namely Sri Lanka Library Association (SLLA) Sri Lanka National Library Services Board (SLNLSB)

University of Colombo and University of Kelaniya, which conduct major LIS education programmes in Sri Lanka were approached to obtain lists of lectures. Provided lists were scrutinised to avoid duplication of names and as a result a total of 55 lecturers were identified. A postal questionnaire was designed for self - completion and was distributed among the identified teachers, in May 1995. This questionnaire contained the following sections:-

- Personal data
- Employment
- General education
- LIS education
- Teaching experience
- Subjects taught
- Mobility within next five years.

From the masters programme of University of Colombo, 16 teachers were identified and 8 (50%) of them responded. Of 24 identified from the SLLA, 19 (79%) responded and of 15 identified from SLNLSB, 11 (73%) responded. University of Kelaniya did not respond, therefore the known teachers were mailed the questionnaire and responded person was included.

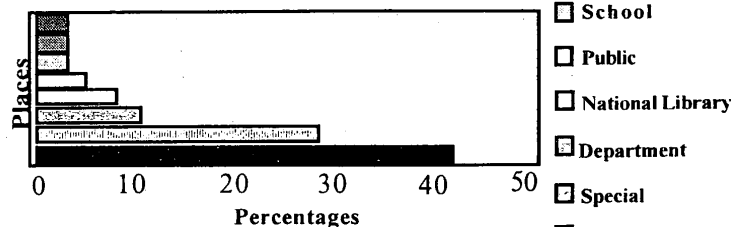
## 3. Personal Information

Out of 38 respondents, 55% (21) is male and 45%(17) is female. Out of male 95% is married and only 5% is single. Out of females 35% is single while 59% is married. 34.6% of females is widowed.

LIS teachers of Sri Lanka fall into seven age groups and from that 16% belong to the age group of 31 - 35.3% belong to the age group of 36 - 40 years and 24% represents the age group of 41 - 45 years - 29 % belong to the 46-50 years group while 18% belong to 51 - 55 age group. 5% each comes under the age groups of 50 - 60 and over 60.

## 4. Employment

Fig. 1 - Places of Occupation

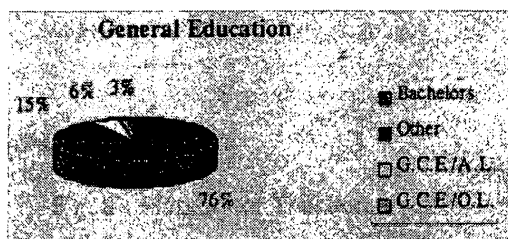


According to the places of occupation, teachers are mainly, which is 41%, drawn from university libraries, and 29% is from special libraries. 11% of teachers are from departmental libraries and 8% from SLNLSB. 5% is from public libraries and 3% from school libraries. Only 3% of the total, represents full time teaching of LIS (DILS). 3% is not employed anywhere.

## 5. General Education

Highest level of general education which one has achieved was considered for this, and Bachelors Degree in a subject other than LIS is obtained by 76% while other qualifications (e.g. First in laws, Diploma in International Relations) have been acquired by 15%. G.C.E./A.L. and G.C.E. O.L seem to be the highest level of general education acquired by 6% and 3% respectively.

Fig.2 Highest Level of General Education



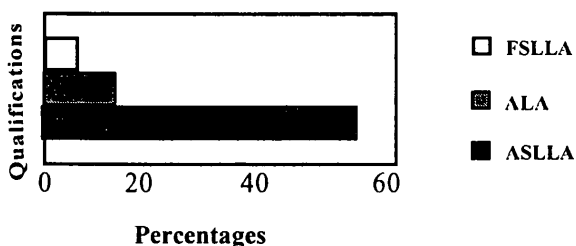
## 6. LIS Education

### 6.1 Types of LIS Qualifications

Out of total number of 38 respondents 29% has only professional qualifications, awarded by SLLA, 29% has academic qualifications, awarded by universities. 42% have both professional as well as academic qualifications.

### 6.2 Types of Professional Qualification

Fig. 3 - Professional Qualifications



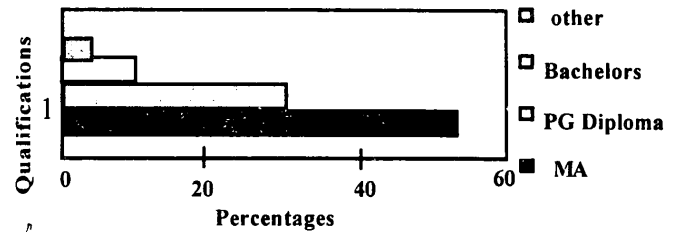
If we look at the breakdown of these qualifications. Associateship of the SLLA(ASLLA) seems to be the most popular professional qualifications. 53% of the teachers has this qualification. But, Fellowship of SLLA (FSLLA) has been acquired by a surprisingly small number which is only 5% Associateship of the Library Association of UK has been acquired by 11%.

### 6.3 Types of Academic Qualifications

Of the academic qualifications, Masters Degree in LIS seems to be the most common, 53% has this qualification. Post-graduate Diploma in LIS takes the second place and, 29% has

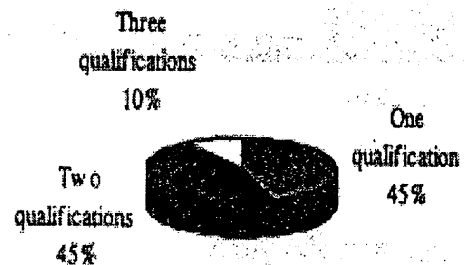
acquired this either from University of Kelaniya or University of Philippines. 10% has obtained Bachelors Degree in LIS either from University of Kelaniya or from Indian Universities. 2% of the teachers has acquired other academic qualifications.

Fig 4 - Academic Qualifications



### 6.4 Number of Qualifications Obtained by Teachers

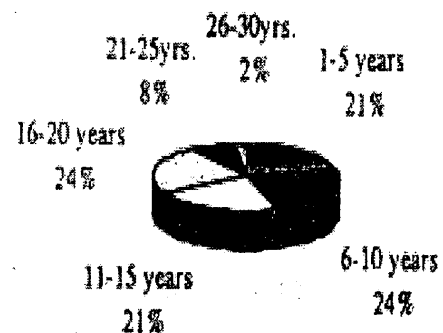
Fig . 5 - Number of Qualifications



If the number of qualifications obtained by one person is considered, 45% has only one qualification. It could be either professional or academic, and another 45% has two qualifications. Most commonly this is a Masters Degree or Postgraduate Diploma with ASLLA. 10% of the teachers possess three qualifications. The most common combination is a Postgraduate diploma, a Masters Degree and the ASLLA.

## 7. Teaching experience

Fig.6 - Teaching Experience



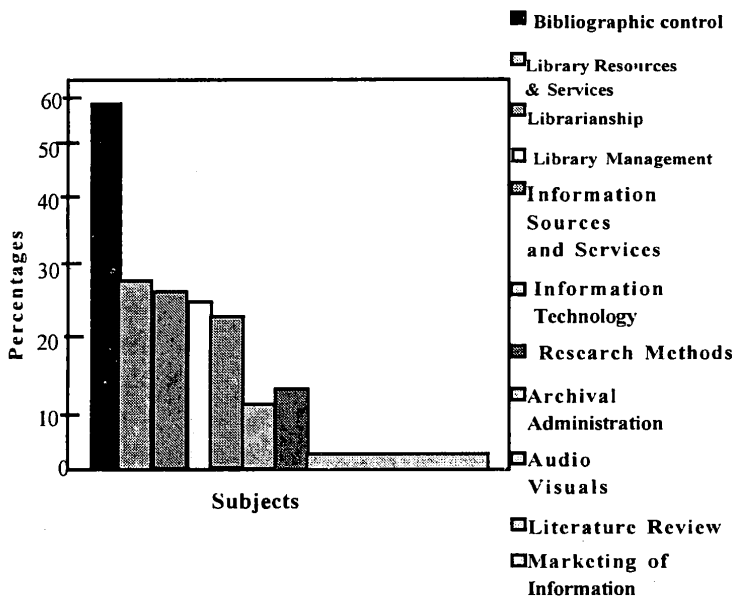
21% of the teachers have 1-5 years experience and 24% has 6-10 years experience. 21% has 11-15 years experience in teaching LIS and another 24% has 16-20 years experience. While 8% has 21-25 years teaching experience 2% has 26-30 years experience. Fig-

ure 7 contains these information in graphical form.

## 8. Subjects Covered by Teachers

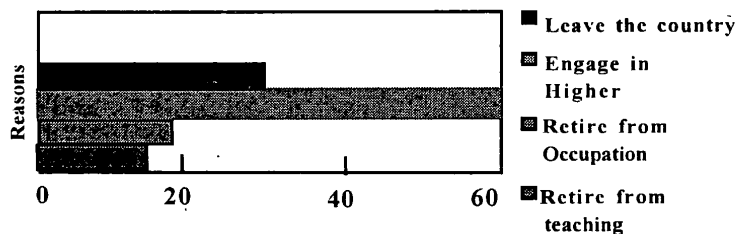
Bibliographic control seems to be the most popular subject. Out of 38 teachers 58% is involved in teaching this. Next 32% is engaged in teaching library Resources and services, while 29% is teaching librarianship. Library management is taught by 27% while information sources and services is taught by 26%. There are some less common subjects among the teachers too. Only 13% is involved in teaching information technology while 10% is involved in teaching research methods. 3% each is engaged in teaching literature review, marketing of information, archival administration and audio visuals. Grouping of subjects is based broadly on SLLA's subject grouping. Figure 7 graphically represents these information.

Fig 7 - Subjects taught by the teachers



## 9. Mobility of Lecturers within next five years

Fig 8 - Mobility of Teachers



According to the data provided by teachers, 13% will retire from their occupation within next five years. Out of 38 teachers 16% has said that they will retire from teaching LIS. 60% will engage in higher studies and 26% will leave the country for a period of two years or more.

## 10. Observations

There was a fairly satisfactory response rate for the mailed questionnaire, but noticeable feature is the relatively low response from the teachers of the Masters programme. It could

be assumed that, the 25% of the lecturers who are drawn from - non library fields are not particularly interested in responding, to a survey external to their own subject area.

When the personal information of the teachers are analysed it is visible that most of the teachers are married and belong to the age group of 41-50. Almost all of them are employed full time at executive levels, in jobs other than teaching. This can seriously affect not only the quality of teaching but also the amount of research and publications contributed by them to the theoretical sub system of LIS. Teaching, research and student guidance may become a third priority after occupational and marital commitments. Current status of LIS education in Sri Lanka, therefore can be said to be depending solely on the invaluable dedication and devotion of the teachers to their chosen profession.

When the professional qualifications are considered it seems that we have a balanced teaching staff, those who have professional qualifications and those who have academic qualifications. This is an asset to the LIS education since in most of the other countries LIS teachers and practitioners do not share common views, which leads to the problem of providing librarians not suitable for the current job market. Yet, teachers should be encouraged more to obtain professional qualifications since this is awarded considering the professional expertise. Practical experience of the teachers become extremely useful in producing librarians to suit the ever changing job market. Awareness of the application sub system's gaps and overlaps decides what they want to produce by the theoretical sub system. Another important fact about the qualifications is that no teacher has obtained higher research degree.

Statistical data of teaching experience shows that 89% of the teachers have more than five years experience. But this is not the case in real world. Since 94% is not full time teachers, the number of years does not portray the actual amount of experience they have. However it does not mean that our teachers are inexperienced, being teachers for so many years has provided a good foundation for them. There is a noticeable fact - fewer number of teachers have 1-5 years experience in teaching. If we refer back to age groups in section,3 only 19% belong to the age group of 31- 40 years. Does it mean that LIS education field, is not attractive to qualified young professionals?

Subjects taught by the teachers indicate that a majority is clustered around traditional subjects, while non traditional aspects have fewer percentages of teachers. It indicates that non traditional newer subjects are not taught in same scale as traditional ones. This is an important point which needs immediate attention of course co - ordinators.

According to the mobility statistics of the teachers, within next five years (1995-2000) there will be a drop in the number of experienced teachers. 16% said that they will retire from teaching LIS - a loss of experienced practitioners as well as teachers to the profession. 60% said they will engage in higher studies. Although this is beneficial in the long term, within next five years, it will create a shortage of teachers.

## 11. Conclusion

The survey carried out with the objective of studying the existing manpower resource of LIS education system, proved  
(Continued page 24)



## ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලය

කොළඹ 07, අංක 14, නිදහස් මාවතේ ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලය පර්යේෂකයන් සහ විද්වතුන් සඳහා විවෘතව පවතී. මෙය අපගේ ජාතික පුස්තකාලය බැවින් රටේ ඕනෑම පෙදෙසක වෙසෙන පාඨකයන් හට එය භාවිතා කළ හැක. පහත දැක්වෙන එකතුවේ ජාතික පුස්තකාලය සතුව පවතී

විමර්ෂන ග්‍රන්ථ - විශ්වකෝෂ, ශබ්ද කෝෂ, වාර්ෂික ග්‍රන්ථ, සිතියම් 0 සහ දුර්ලභ කෘතීන්

පුවත්පත් (1976 වසරේ සිට) සිංහල, දෙමළ, ඉංග්‍රීසි සහ කෘෂිකර්ම ජාත්‍යන්තර පුවත්පත්.

- \* වාර සඟරා - දේශීය සහ විදේශීය
- \* ජාතික සහ අන්තර් ජාතික ප්‍රවෘත්ති සඟරා
- \* විද්‍යා හා තාක්ෂණික ග්‍රන්ථ එකතුව
- \* පුස්තකාල විද්‍යා ග්‍රන්ථ එකතුව
- \* යුනෙස්කෝ පොත් එකතුව
- \* පැරණි පුස්තකාල පොත් එකතුව

ආර්ථික විද්‍යා, දේශපාලන විද්‍යා , සමාජ විද්‍යා ,ආගම, භෞත, සාහිත්‍ය, භූගෝල විද්‍යා, ඉතිහාසය, චිත්‍ර, කලා සංගීත සහ ක්‍රීඩා පොත්පත්

- \* පරිගණක සහ විමර්ශන සේවා (CDROM) Science Citation Index, Library & Information Science Abstracts (LISAP LUS) HORTCD' and ' Current Contents on Diskette.'

සේවාවන් : විමර්ශන, ලේඛන සැපයීම, අන්තර් පුස්තකාල පිරුම් ග්‍රන්ථ විඥාපන, ඒකාබද්ධ සුවිස සහ වෙනත් පුස්තකාල සේවා ආයතන සඳහා විශේෂ සාමාජිකත්ව පහසුකම් සැලසේ.

**ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලයේ පාඨක සේවා අංශය**  
**අභ්‍යන්තරවිද්‍යා සිට සෙනසුරාදා**  
**දක්වා**  
**පෙ.ව. 9.00 සිට ප.ව. 5.00**  
**දක්වා විවෘතව පවතී.**

විස්තර සඳහා :

අංශ ප්‍රධාන  
 පාඨක සේවා අංශය,  
 ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලය  
 අංක 14, නිදහස් මාවත,  
 කොළඹ - 07

දුරකථනය අංක : 685199, 698847      ෆැක්ස් 685201

# අන්තර්ජාලය තුළින් විද්‍යා සහ තාක්ෂණ තොරතුරු සම්ප්‍රේෂණය.

## දීපාලි තලගල

අධ්‍යක්ෂ / තොරතුරු

ශ්‍රී ලංකා විද්‍යා හා තාක්ෂණ තොරතුරු මධ්‍යස්ථානය

තව තාක්ෂණයේ දියුණුවත් සමඟම විද්‍යාත්මක තොරතුරු සන්නිවේදනය වේගවත්ව සහ කාර්යක්ෂමව පැවැත්වීමේ අවශ්‍යතාවය ඉස්මතු විය. මේ සඳහා විද්‍යාඥයින් විසින් විධිමත් මෙන්ම අවිධිමත් ක්‍රමද උපයෝගී කරගන්නා ලදී. ඔවුන් එකිනෙකා අතර පෞද්ගලික සන්නිවේදන ජාල, එනම් අදාශ්‍යමාන විද්‍යාල (Invisible Colleges) මෙවැනි එක් අවිධිමත් ක්‍රමයකි. එහෙත් බොහෝ විට වැදගත් විද්‍යාත්මක තොරතුරු පළ කිරීමේ මූලිකත්වය ලැබුණේ මුද්‍රිත මාධ්‍යයන්ටය. එනම් වාර සඟරා, පෙළ පොත්, සම්මන්ත්‍රණ වාර්තා සහ පර්යේෂණ වාර්තා ආදියයි. මුද්‍රිත මාධ්‍යයන්හි වාසි මෙන්ම අවාසි ද දැකිය හැක. පරිහරණයේ පහසුව, කර්තෘගේ නිපුණතාවය සහ මාධ්‍යයේ සම්පතාවයද එහි ඇති වාසි ලෙස සැලකිය හැක. එහෙත් මුද්‍රණයේදී ඇතිවන ප්‍රමාද, බෙදාහැරීමේ මිල අධික වීම ආදිය මෙහි දක්නට හැකි අවාසි වේ. විද්‍යුත් මාධ්‍යයන් තුළින් විද්‍යාත්මක තොරතුරු ලබාගැනීම මෑතක් වනතුරුම ද්විතීය ප්‍රකාශනවලට පමණක් සීමා වී තිබිණ. එනම් සංගෘහිත නැටි මගින් හෝ මාර්ගගත දත්ත සම්ප්‍රේෂණයන් වශයෙන් හෝ පළමු ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක තොරතුරුය. මේ මගින් ප්‍රාථමික තොරතුරු හඳුනාගත හැකි වුව ද එම තොරතුරු අඩංගු සම්පූර්ණ ලේඛණ ලබාගැනීමේදී නොයෙකුත් ගැටළු මතු විය.

### අන්තර්ජාලය සහ වර්ල්ඩ් වයිඩ් වෙබ්

අන්තර්ජාලයේ බිහිවීමත් සමඟම සමස්ත ලෝකයේම විශාරද තොරතුරු ගලායෑමේ සහ පරිහරණයේ කැපී පෙනෙන වෙනසක් දක්නට හැකි විය. 1960 දශකය තුළ ඇමරිකාවේ ආරක්ෂක කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුවේ ආපානෙට් (ARPA NET) ව්‍යාපෘතිය තුළින් බිහිවූ මෙම අන්තර්ජාලය වර්තමානයේ ද සඳහස් ගණනක් පරිගණක ජාල එකිනෙකට

සම්බන්ධ කිරීමට සමත් වී ඇත. අන්තර්ජාලය මගින් සලසන මූලික සේවාවන් ලෙස ඉලෙක්ට්‍රොනික නැපෑල (E - MAIL) ගොනු සංක්‍රමණය (FTP) ටෙල්නෙට් (TELNET) සැලකිය හැක. අන්තර්ජාල පද්ධතිය තුළ ගබඩාකර ඇති තොරතුරු හුවමාරු කර ගැනීමේ ප්‍රවාහකයන් ලෙස ගෝෆර් (GOPHER) වේස් (WAIS-WIDE AREA INTERNET SERVER), වර්ල්ඩ් වයිඩ් වෙබ් (WWW) ආදී පද්ධති බිහිවී ඇත. මේ අතරින් වර්ල්ඩ් වයිඩ් වෙබ් (WWW) නැතහොත් “වෙබ්” අන්තර්ජාලය තුළ සැරිසැරීම සඳහා ඉතාමත් ජනප්‍රිය ප්‍රවාහකයා බවට පත් වී ඇත. අන්තර්ජාලයට සම්බන්ධ පරිගණක ජාල මගින් සපයන තොරතුරු ලබාගැනීම සඳහා භාවිතාකරන භාෂාවක් වන හයිපර්ටෙක්ස්ට් මාර්ක් අප් (HTML) වෙබ් පද්ධතිය සඳහා උපයෝගී කරගෙන ඇත. මේ සඳහා සම්පූර්ණ කළ යුතු කරුණු දෙකක් ඇත. එනම්, වෙබ් සේවාදායකයෙකු (Web server) - වෙබ් බ්‍රව්සර් (Web Browser)

අන්තර්ජාලය පිළිබඳ මූලික පර්යේෂණ සිදුවූයේ විශ්වවිද්‍යාල සහ පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථාන ආශ්‍රයෙනි. ස්විට්සර්ලන්තයේ පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථාන -යක භෞතික විද්‍යාඥයින් කිහිප දෙනෙකුගේ පර්යේෂණයක ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් වෙබ් පද්ධතිය බිහිවිය. අන්තර් ජාලය තුළ වඩාත්ම ප්‍රචලිත වී ඇති ඊ - මේල් මගින් විවිධ පිරිස් අතර සන්නිවේදනය පහසුකර ඇත. ගොනු සංක්‍රමණ ප්‍රොටොකෝලය (FTP) සහ ටෙල්නෙට් මගින් පර්යේෂණ ලිපි, වාර්තා සහ විද්‍යාත්මක දත්ත සම්ප්‍රේෂණයන් ලබා ගත හැක. දැනට අන්තර්ජාලය තුළින් ලබාගත හැකි විද්‍යා සහ තාක්ෂණ තොරතුරු සම්පත් කිහිපයක් නම්,

හැක. අන්තර්ජාලය තුළ ඇති එක් වෙබ් ලේඛණයක් තවත් ලේඛණයකට සම්බන්ධ කිරීමට පුරුකක් (Link) යොදා ගැනීම මෙම හයිපර්ලේඛණයේ මූලික සිද්ධාන්තයයි. මෙසේ එකිනෙකට සම්බන්ධ කෙරෙන ලේඛණ තුළ, පෙළ (Text), ඡායාරූප, ප්‍රස්තාර, සිතියම් සහ ශ්‍රව්‍ය දෘශ්‍ය අංගයන්ද ඇතුළත් කළ හැක. අන්තර්ජාලය තුළ ඇති දත්ත සම්ප්‍රේෂණය ගවේෂණය කර තොරතුරු ලබාගැනීම සඳහා වෙබ් පද්ධතිය මගින් HTML භාවිතයෙන් ගවේෂණ පත්‍රිකා (HTML based query forms) සකසා ඇත.

### විද්‍යා හා තාක්ෂණ තොරතුරු සම්පත්

අන්තර්ජාලය පිළිබඳ මූලික පර්යේෂණ සිදුවූයේ විශ්වවිද්‍යාල සහ පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථාන ආශ්‍රයෙනි. ස්විට්සර්ලන්තයේ පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථාන -යක භෞතික විද්‍යාඥයින් කිහිප දෙනෙකුගේ පර්යේෂණයක ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් වෙබ් පද්ධතිය බිහිවිය. අන්තර් ජාලය තුළ වඩාත්ම ප්‍රචලිත වී ඇති ඊ - මේල් මගින් විවිධ පිරිස් අතර සන්නිවේදනය පහසුකර ඇත. ගොනු සංක්‍රමණ ප්‍රොටොකෝලය (FTP) සහ ටෙල්නෙට් මගින් පර්යේෂණ ලිපි, වාර්තා සහ විද්‍යාත්මක දත්ත සම්ප්‍රේෂණයන් ලබා ගත හැක. දැනට අන්තර්ජාලය තුළින් ලබාගත හැකි විද්‍යා සහ තාක්ෂණ තොරතුරු සම්පත් කිහිපයක් නම්,

- පූර්ව මුද්‍රණ (Pre Prints)
- සාකච්ඡා මණ්ඩප (Discussion Forums)
- ඉලෙක්ට්‍රොනික සඟරා (Electronic Journals)
- පටුන පිටු (Content Pages)
- තාක්ෂණ වාර්තා (Technical Reports)
- පුස්තකාල පුවි (Library Catalogue)
- විද්‍යාත්මක දත්ත, පේටන්ට් බලපත්‍ර සහ ප්‍රමිතීන් (Scientific data, Patents & Standards)

dards)

- විද්‍යා ආයතන නාමාවලි (Scientific Institution Directories)
- විද්‍යා සහ තාක්ෂණ සම්පත් පිළිබඳ සූචි (S & T Resources Catalogue - Virtual Libraries)

මේ අතරින් කිහිපයක් පිළිබඳව විස්තර පහත දැක්වේ.

### 1. පූර්ව මුද්‍රණ (Pre Prints)

විශාරද විද්‍යාඥයින් විසින් විද්‍යාත්මක තොරතුරු සන්නිවේදනය වැඩිදියුණු කිරීමට සහ කාර්යක්ෂමව පවත්වාගෙන යාම සඳහා මෙම සේවය උපයෝගී කරගෙන ඇත. මෙය අන්තර්ජාලය තුළින් ප්‍රථමයෙන්ම පවත්වාගෙන යන ලද්දේ ඊ - මේල් මගිනි. පසුව වෙබ් පද්ධතිය මේ සඳහා උපයෝගී කරගන්නා ලදී. භෞතික විද්‍යා සහ ගණිත ක්ෂේත්‍රයන්හි මෙය ඉතාමත් ප්‍රචලිත වී ඇත. උදාහරණයක් ලෙස ඇමරිකානු ගණිත සංගමය (American Mathematical Society) මගින් පවත්වාගෙන යනු ලබන පූර්ව මුද්‍රණ සේවය දැක්විය හැක.

### 2. සාකච්ඡා මණ්ඩප (Discussion Forums)

ප්‍රචරිත සම්ප්‍රජානනය (Current Awareness) සඳහා යොදා ගත හැකි වැදගත් අංගයක් ලෙස සාකච්ඡා මණ්ඩප සැලකිය හැක. විශේෂ පර්යේෂණ කණ්ඩායම් අතර ඊ - මේල් මගින් අන්තර්ජාලය හරහා කෙරෙන සාකච්ඡා විද්‍යා ක්ෂේත්‍රයේ නවතම තොරතුරු හුවමාරු කරගැනීම සඳහා උපයෝගී කරගනී. මේ සඳහා නිපදවා ඇති මෘදුකාංග (Forum Software) (උදා: ලිස්ට්සර්ට්) මගින් සියළුම දායකයින්ගේ ඊ - මේල් ලිපිත ලැයිස්තු පවත්වාගෙන යන අතර සාකච්ඡා මණ්ඩපයට එවනු ලබන පණිවුඩ ස්වයංක්‍රීයව බෙදා හැරේ. සාකච්ඡා මණ්ඩපවල දායකත්වය ලබාගැනීම සහ එයින් ඉවත්වීම ඊ - මේල් මගින් සිදු කෙරේ. මේ සඳහා පූර්ණ අන්තර්ජාල සම්බන්ධතාවයක් අවශ්‍ය නොවේ.

සාකච්ඡා මණ්ඩප වලින් ලැබෙන වාසි කීපයකි. එනම්,

- භූගෝලීය දුරස්ථතාවය බාධකයක් නොවීම.
- යම් ක්ෂේත්‍රයක බිහිවන නව ප්‍රවණතාවයන් පිළිබඳ නවතම තොරතුරු ලබාගත හැකිවීම.
- විද්වතුන් හට තමන්ගේ ගැටළු සඳහා විසඳුම් ලබා ගත හැකි වීම.

- තම ක්ෂේත්‍රයේ සම කණ්ඩායම් හදුනා ගත හැකිවීම.
- ඉතාමත් කෙටි කාලයකින් තොරතුරු ලබා ගත හැකිවීම.

### 3. ඉලෙක්ට්‍රොනික සඟරා (Electronic Journal)

මෙය E - Journal ලෙස ප්‍රචලිත වී ඇත. ලෝකයේ විශාලතම ප්‍රකාශන ආයතනය වන එල්සේවියර් ඇකඩමික් මුද්‍රණාලය, බ්ලැක්වෙල් ආදීන් තමන්ගේ වාර සඟරා අන්තර්ජාලය තුළින් පළ කිරීමට පටන්ගෙන ඇත. ඔවුන් විසින් පළ කෙරෙන සමහර වාර සඟරා ඉලෙක්ට්‍රොනික සංස්කරණයන් (Electronic Version) ලෙස ප්‍රකාශනය කෙරේ. මෙහි වාසි කීපයක් ඇත.

- පාඨකයන්ට ඉතාමත් ඉක්මණින් නවතම නිකුතුව ලබාගත හැකි වීම.
- තමාට අවශ්‍ය ලිපිය පමණක් තෝරා ගත හැකි වීම.
- මූලික පද ගවේෂණය තුළින් පාඨකයාට අවශ්‍ය ලිපි සොයාගත හැකිවීම.
- මුද්‍රණයේදී මෙන් පිටුවේ ප්‍රමාණය හෝ පිටුගණන පිළිබඳව සලකා බැලිය යුතු නොවීම.
- ලිපියක් ලැබුණු වහාම පළ කිරීමට හැකි වීම.

විශේෂ පර්යේෂණ කණ්ඩායම් අතර ඊ - මේල් මගින් අන්තර්ජාලය හරහා කෙරෙන සාකච්ඡා විද්‍යා ක්ෂේත්‍රයේ නවතම තොරතුරු හුවමාරු කරගැනීම සඳහා උපයෝගී කරගනී. මේ සඳහා නිපදවා ඇති මෘදුකාංග (Forum Software) - (උදා: ලිස්ට්සර්ට්) මගින් සියළුම දායකයින්ගේ ඊ - මේල් ලිපිත ලැයිස්තු පවත්වාගෙන යන අතර සාකච්ඡා මණ්ඩපයට එවනු ලබන පණිවුඩ ස්වයංක්‍රීයව බෙදා හැරේ. සාකච්ඡා මණ්ඩපවල දායකත්වය ලබාගැනීම සහ එයින් ඉවත්වීම ඊ - මේල් මගින් සිදු කෙරේ. මේ සඳහා පූර්ණ අන්තර්ජාල සම්බන්ධතාවයක් අවශ්‍ය නොවේ.

### 4. පටුන පිටු. (Content Pages)

කිසිදු ගාස්තුවකින් තොරව විද්‍යාත්මක සඟරාවන්හි පටුන පිටු ඊ - මේල් මගින් ලබා ගත හැක. උදා :- එල්සේවියර් පටුන පිටු සේවය (Content Direct Service by Elsevier) මගින් වාර සඟරා අටසියයක පමණ පටුන පිටු අන්තර්ජාලය මගින් බෙදා හැරේ. වාර සඟරාව පළකිරීමට ප්‍රථම පටුන පිටුව ප්‍රචාරය කරනු ලැබේ. ග්‍රන්ථ ප්‍රකාශකයින් පමණක් නොව වෙනත්

ආයතන මගින්ද මෙම සේවය සලසනු ලැබේ. කාල් ඒජන්සිය මගින් වාර සඟරා දහසය දහසක් සඳහා (Uncover Service) පටුන පිටු සේවයක් නොමිලේ ලබා දෙයි. ඇමරිකාවේ විද්‍යාත්මක තොරතුරු ආයතනය (Institute of Scientific Information) මැනදී සිට පටුන පිටු සේවයක් ආරම්භ කර ඇත.

### 5. තාක්ෂණ වාර්තා (Technical Reports)

පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන ව්‍යාපෘති වාර්තා හා ශාස්ත්‍රීය නිබන්ධන තාක්ෂණ වාර්තාවන්ට අයත් වේ. වාර සඟරාවල පළවන ලිපිවලට වඩා විස්තරාත්මක තොරතුරු ඇතුළත් මෙම වාර්තා විද්‍යාඥයින් සඳහා ඉතාමත් ප්‍රයෝජනවත් වේ. පර්යේෂණ ආයතන සහ විශ්වවිද්‍යාල තාක්ෂණ වාර්තා ලබාගත හැකි ආයතනයන්ය. අන්තර්ජාලය තුළින් මෙවැනි තාක්ෂණ වාර්තා නොමිලේ ලබා ගත හැක. විශ්වවිද්‍යාල සහ පර්යේෂණ ආයතන මගින් පවත්වාගෙන යන වෙබ් සර්වර් මගින් මෙවැනි වාර්තා පිළිබඳ තොරතුරු ලබාගත හැක. NCSTRL (Network Computer Science Technical Reports Library) යනු මෙවැනි පරිගණක විද්‍යා පර්යේෂණ පිළිබඳ තාක්ෂණ වාර්තා සපයන ආයතනයකි.

### 6. පුස්තකාල සූචි (Library Catalogue)

පුස්තකාල සූචි විශාල ප්‍රමාණයක් අන්තර්ජාලය තුළින් ගවේෂණය කළ හැක. දේශීය වශයෙන් ලබාගත නොහැකි ප්‍රකාශන පිළිබඳ තොරතුරු ලබාගැනීම සඳහා මේවා ඉතාමත් වැදගත් වේ. බොහෝ විට අමුත්තෙකු (Guest Logins) ලෙස මෙම සූචි වලට ඇතුළු විය හැක. කැලිෆෝනියා විශ්වවිද්‍යාල පුස්තකාලය සහ කොන්ග්‍රස් පුස්තකාලයේ සූචින් අන්තර්ජාලය තුළින් ලබාගත හැක.

අන්තර්ජාලය මගින් විද්‍යාත්මක තොරතුරු කෙරෙහි ඇති කෙරෙන බලපෑම

දෙපාර්තමේන්තු සහ විශ්වවිද්‍යාල මගින් වෙබ් ජාලස්ථාන පවත්වාගෙන යාම නිසා මේවා තුළින් විද්‍යාත්මක තොරතුරු පලකිරීමට බොහෝ විද්වතුන් උනන්දුවක් දක්වන බව පෙනේ. ඩිජිටල් පුස්තකාල (Digital Library) ව්‍යාපෘති කිහිපයක්ම



# INTERNATIONAL GRADUATE SUMMER SCHOOL 1996

**Premila Gamage**

**Librarian  
Institute of Policy Studies**

An International Graduate summer School (IGSS) in Librarianship and Information Science was first held at the Department of Information and Library Studies (DILS), University of Wales, Aberystwyth in 1973 in conjunction with the School of Librarianship and Information Science (SLIS), University of Pittsburgh, USA. IGSS aims to provide an opportunity for librarians and information professionals from all over the world to discuss matters of common concerns and learn of recent developments. This year they are celebrating the 25th anniversary.

I had the opportunity to attend IGSS' 96 and would like to share my experience with others who are equally interested in the field of information technology.

The course was on "Electronic Libraries" and there were 31 participants from all the continents. Prof. Lucy A. Tedd a lecturer of DILS acted as Course Director and Prof. Ida M. Flynn, Dr. Tony Thompson and Dr. Patricia Ward joined her from SLIS and DILS in Pittsburgh and Aberystwyth.

The three weeks' programme of the IGSS' 96 included lectures, demonstrations, seminars, hands on practicals and visits to relevant organizations. As participants to IGSS' 96 came from a wide range of differing working backgrounds and experiences, we had opportunities for the discussion of a variety of views. Comparative assessments of developmental experiences of participating countries during the study sessions proved extremely useful to participants from all countries including Sri Lanka.

Apart from the lectures, the following special practical sessions were conducted.

1. Optional introduction to searching LISA on CD - ROM
2. E - Mail and searching the Internet
3. Searching various services: OCLC First Search, BIDS, OPACS

4. Use of HTML and designing home pages, Internet searching
5. Accessing digital libraries on the Internet.

We received first hand practical experience by utilizing most of the sophisticated facilities available at the DILS and the Thomas Parry Library of the University of Wales, Aberystwyth. The participants were given an opportunity to explore all the novel facilities available at the Thomas Parry Library where DILS resources are housed. A vast collection of material is arranged systematically in the three storeyed library for easy reference and accessibility of the users. The catalogue of the library consisted of two physical components; a traditional card catalogue (for items published before 1982) and a computerized version.

The most important means of tracing material is through the Online Public - Access Catalogue (OPAC). Both the OPAC and the Card Catalogue include entries not only for books but also periodicals and all kinds of audiovisual items. These records can be brought to the screen from any of the six terminals which are provided for the use of the public. Beside giving numerous access points, OPAC has other advantages. In addition to its coverage of Thomas Parry Library stock it includes items added to Hugh Owen Library (main library of the University of Wales) and other University of Wales, Aberystwyth (UWA) libraries since 1979. Furthermore, because OPAC is part of an integrated system called LIBERTAS, that controls many of the library's functions, including the circulation. Readers can reserve a book if it is out on loan and by using the option 'Your own use of the library' he can list the books he has checked out and any he may have reserved. A battery of CD - ROMs containing LISA and Library Literature was also in use through a networked system. Facilities were given to the participants to access a number of external databases such

as BIDS OCLC and DIALOG.

Serval library visits had been arranged by the IGSS for the participants in order to explore and acquire first hand knowledge on the use of recent innovations in the field of information technology (IT) which have already been suitably adapted to those institutions. The National Library of Wales, Hugh Owen Library, the Bodleian Library and the University of Bath Library were visited by the participants and the application of sophisticated computer facilities such as the OPACs, JANET services, BIDS, CD - ROM networks for information retrieval was deeply observed and studied. The participants were given an opportunity to surf through and engage in hands on exercises in the above mentioned facilities.

The participants visited the National Library of Wales and the Chief Librarian, Dr. Lionel Madden delivered a lecture about the library and the services they provided to the nation. An architectural unique wing to the library had been constructed and was ceremonially opened by Her Majesty Queen Elisabeth the day before our visit.

The participants had the opportunity to visit the world famous Bodleian Library in Oxford, the largest of the one hundred or so libraries that make up the Oxford University's library system. The Bodleian Library is the oldest in Europe, and the second largest library in the UK next to the British Library. The Library has been in operation since it was founded in 1620 by Lord Thomas Bodley as a mark of dedication to his old University where he excelled in his studies. It is a remarkable amalgamation of centuries old Gothic culture and traditions of Librarianship of the Twentieth Century, in every aspect. Even the library catalogue is taken into account, one may find the entire evolution of the physical structure of it from a sheet catalogue, card catalogue to a computerized version. The Bodleian Library is one of the Copyright

Libraries in the UK and its current collection of books stands at six million titles and 54,000 periodicals. The Bodleian Library currently provides access to over 400 databases and information services in electronic form. The Bodleian catalogue issues its CD-ROM updates for readers. A very useful lecture on 'Reader Services in the Automated Environment' was delivered by Alison Northover, Deputy Head of Reader Services, at the Bodleian Library.

World Famous book seller and publisher, M/s Blackwells in Oxford was visited by the participants who had an opportunity to observe all automated subscription services run by the firm for the easy acquisition of library material for their clientele both in the UK and abroad. Blackwell's New Titles Announcements Service (NTAS) provides you with accurate, comprehensive and up-to-date information on new titles in subjects areas of your choice. On publication, you receive announcements which contain full bibliographic details according to AACR2 and ISBD together with subject and non-subject descriptors. PC-NTAS software enables libraries to receive NTAS data on diskette, allowing them to search by author, title, subject and ISBN. Titles selected from the PC-NTAS database may be ordered electronically through the PC-ORDER module. Some demonstrations and briefings had been arranged by the Directors of Blackwells and participants were furnished with all the available information packages pertaining to their systems and databases for periodicals subscription services.

IGSS'96 participants had the opportunity to visit the University of Bath, where two lectures were delivered by Lorcan Dempsey, the Director of the UK Office for Library and Information Networking (UKOLN) and Terry Morrow of Bath Information and Data Services (BIDS). BIDS is a multidisciplinary, computer-based, on-line information system which gives access to journal literature in the arts, humanities sciences and social sciences. The material included is the same as that available in four printed indexes: Science Citation Index (SCI), Social Science Citation Index (SSCI), Arts and Humanities Citation Index (A & HCI) and Index to Scientific and Technical Proceedings (ISTP). The participants were given an opportunity to surf through this

information system and gain experience.

The Summer School arranged opportunities for participants who wishes to work in any UK library before or after the set programme. Therefore after the IGSS'96 I worked at three libraries in London. At the Institute of Archaeology Library, University College London, I studied automated library management systems and the index of archaeological sites, world wide. This is an undertaking of great magnitude, and if Sri Lanka too could have a similar system, at least a minor scale, it will be a tremendous national asset, given our long history.

During my time in the Institute of Classical Studies Library I was given an introduction to, and a tour of the Library, together with a demonstration of its operations in the major aspects, including office routine, circulation and postal loans, responding to enquiries, periodicals management. From 1991 all library entries including maps and periodicals have been made on the automated system; INNOPAC. In addition all the library's periodicals holdings have been entered on the Union List Serials.

There are two terminals in the Main Library for public use which give access to all records on the system of the University of London's School of Advanced Study, including the Institute of Classical Studies Joint Library. It is also possible to consult the holdings of libraries on other systems within the University of London via inter LIBERTAS access and transfer, including the University's Union List of Serials. A major part of my time was spent in working with the computing resources both databases and CD-ROMs in the field of classics and related topics including classical archaeology, and in using the Internet to gain access to World Wide Web sites of the field.

I investigated cataloguing classification and the arrangement of the Photographic Collection of the Warburg Institute, University of London during my stay there. This is an area neglected by Sri Lankan libraries. I am sure that a parallel system including storage, conservation and preservation facilities is centrally essential in a country like Sri Lanka.

IGSS'96 programme and the study tour enabled me to acquire an extensive experience in sophisticated ways of searching and sending messages, sort-

ing and retrieving information and conducting research relevant to documentation and resources available globally.

In Conclusion the IGSS'96 experience was a glimpse into the information landscape that gave a clear idea about the evolution of library systems with global links. If Sri Lanka continues to ignore these developments we will perpetually remain in the shadow of the current information revolution.

Those who wish to learn more about the IGSS '96 'experience' are invited to access the web site created by one of the IGSS '96 participants at <http://www.conley-hodge.com/igss96>.

### References:

1. Guide to the Library of the Institute of Classical Studies and the Joint Library of the Hellenic and Roman Societies. 1994. London: Institute of Classical Studies.
2. BIDS Self-help guide. 1995. Bath: Bath Information & Data Services.
3. International Graduate Summer School Brochure. 1997.

(13 පිටුවෙන්)

03. ප්‍රජාතාලයේ දැනට පවත්නා පාරිභෝගිකයින් සඳහා අළුත් සේවා හඳුන්වාදීම. (Product development)
04. ප්‍රජාතාලයට අළුත් සේවා හඳුන්වා දෙමින් අළුත් පාරිභෝගිකයින් බඳවා ගැනීම. (Diversification)

විමර්ශන :

මෙන්ඩිස් ජෝර්ජ්, ව්‍යාපාර අධ්‍යයනය ඵලදායීත්වය පිරිස කළමනාකරණය සහ සංවිධානය, පරි. ජනදාස හේවෙල්, කොළඹ, සාර ප්‍රකාශන 1994.

Sheila Ritchie, ed. Modern Library Practice, ELM Publication, 1982.

Virginia Steel and C. Brigid Welch, ed. The Future of Information Services, Haworth Press Inc, 1995.

(20 පිටුවෙන්)

පටන්ගෙන ඇති අතර පර්යේෂණ ආයතන සහ විශ්වවිද්‍යාල මෙවා ගොඩනැගීම සඳහා සහයෝගය දක්වයි. එල්සේවියර් ප්‍රකාශකයින් ඇමෙරිකාවේ විශ්වවිද්‍යාල හතක් සමඟ එකතුවී විප්ලව (TULIP - The University Licensing Project) ව්‍යාපෘතිය සාර්ථකව නිමකර ඇත. මෙම ව්‍යාපෘතියෙන් බලාපොරොත්තු වන්නේ විශ්වවිද්‍යාල තුළ ඇති වාර සහරා අන්තර්ජාලය තුළින් ලබාගැනීමයි. ඉලෙක්ට්‍රොනික් නිබන්ධන ව්‍යාපෘතිය (ETD - Electronic Thesis & Dissertations) ඇමෙරිකාවේ ඇති තවත් මෙවැනි ව්‍යාපෘතියකි. ද්විතීය දත්ත සමුදා ප්‍රකාශකයින් වන විද්‍යාත්මක තොරතුරු ආයතනය සහ OCLC ආයතනය, අන්තර්ජාලය තුළින් ප්‍රාථමික ප්‍රකාශන බෙදා හැරීම සඳහා ඔවුන්ගේ සේවාවන් පුළුල් කර ඇත. වෙබ් පද්ධතිය ප්‍රචලිත වීමත් සමඟ සමප්‍රදායානුකූල මාර්ගගත දත්ත සමුදා බෙදාහැරීමත් විසින් ඔවුන්ගේ දත්ත සමුදා සඳහා වෙබ් ඉන්ටර්ෆේස් (Web Interface) ක්‍රමයක් සාදා ඇත. උදා:- KNIGHT RIDDER

විශාල සංගෘහිත තැටි දත්ත සමුදා නිෂ්පාදකයින් වන සිල්වර් ප්ලැට් විසින් එම සංගෘහිත තැටිවල අඩංගු දත්ත සමුදායන් ලබාගැනීම සඳහා වෙබ් දොරටුවක් (WWW Gateway) ගොඩනගා ඇත. බොහෝ දත්ත සමුදායන් අන්තර්ජාලය තුළින් ලබා ගැනීමට වෙබ් ආශ්‍රිතව ඉඩකඩ සලසා ඇත. උදා:- Science Citation Index

අන්තර්ජාලය තුළින් ඇතිවූ තාක්ෂණික දියුණුව සමඟ අත්වැල් බැඳගත් ගැටළු කිහිපයක්ද ඇත. එවැනි එක් ගැටළුවක් නම් තොරතුරු වල තත්ත්වය පිළිබඳ අවිනිශ්චිත භාවයයි. අන්තර්ජාලය තුළින් තොරතුරු ප්‍රචාරණය සඳහා ඇති පහසුව සහ වේගය නිසා නොමිලේ ලබා ගත හැකි වෙබ් ස්ථානයන්හි තත්ත්වය පිළිබඳ සැක පහළ වේ. බොහෝ උසස් තත්ත්වයේ ජාලස්ථාන තමන්ගේ ලිපිනයන් (URL) නිතර නිතර වෙනස් කිරීමක් සිදුවේ. බොහෝ විට ජාලස්ථානයකට ඇතුළත්වීම සඳහා දිගු කාලයක් ගත වීමද මෙහි ඇති එක් ගැටළුවකි. මෙය සිදුවන්නේ අන්තර්ජාලය පාවිච්චි කරන ප්‍රමාණය සීඝ්‍රයෙන් වැඩිවීමේ හේතුවෙනි. අන්තර්ජාලයෙන් මතුවන තවත් ගැටළුවක් නම් ප්‍රකාශන අයිතිය පිළිබඳ ප්‍රශ්නයයි. මෙම හේතුව නිසා බුද්ධිමය දේපොළ අයිතිය පිළිබඳ නීති නැවත සකස් කිරීමට WIPO

සංවිධානය මගින් කටයුතු සලසා ඇත. ඉතිහාසය දෙස හැරී බලන විට කඩදාසිය සොයාගැනීමෙන් මුද්‍රණ කලාවේ ඇති වූ පෙරළිය හා සමානම පෙරළියක් අන්තර්ජාලය තුළින් විශ්වීය වශයෙන් තොරතුරු ප්‍රවාහනයෙන් ඇතිකර තිබේ. දේශීය සීමාවන් බිඳ දමමින් ලොව පුරා විසිරී සිටින විද්‍යාඥයින් එකම වේදිකාවකට ගෙන එමේ අපූර්ව කර්තව්‍ය පරිගණක තාක්ෂණය තුළින් බිහිවූ අන්තර්ජාලය මගින් මේ වන විට සාර්ථකව නිම කර අවසානය.

(මෙම ලිපියට අදාළ ජාලස්ථාන සඳහා URL පහත දැක්වේ.)

- Elsevier : <http://www.elsevier.nl/>
- Academic Press journals : <http://www.idealibrary.com/>
- Blackwell Scientific journals : <http://www.blacksci.co.uk/uk/journals.htm>
- Contents Direct service from Elsevier : <http://www.elsevier.nl/>
- ISI's table - of - contents alerting service (Journal Tracker) : <http://www.isinet.com/jtrack>
- Altavista:<http://altavista.digital.com/>
- Metacrawler : <http://metacrawler.cs.washingotn.edu:8080>
- Chemical markup language for 2D and 3D chemical structure handling on the web h: <http://www.venus.co.uk/omf/>
- Digital library projects: <http://sunsite.berkeley.edu/>
- The University Licensing Project (TULIP) of Elsevier: <http://www.elsevier.nl/>
- Electronic Thesis and Dissertations project: <http://etd.vt.edu/etd/>
- ISI - IBM electronic library project : <http://www.isinet.com/>
- Electronic journals from OCLC: <http://www.oclc.org/menu/ejo.htm>
- Science Web from Knight - Ridder: <http://www.Krinfo.com/>
- Intranet access to citation index databases from ISI: <http://www.isinet.com/>
- Internet II : <http://www.internet2.edu/> and very high speed backbone network for Internet II : <http://www.vbns.edu/>
- Ken Rouse. The serials crisis in the age

of electronic access. Newsletter on Serials Pricing, No. 177 , May 1 1997 (<http://sunsite.uc.edu/reference/prices/1997/PRIC177.HTML>). (To subscribe to this newsletter, send the E-Mail message "subscribe prices your name" to listporc@unc.edu). James Love. A primer on the proposed WIPO treaty on database extraction rights that will be considered in December 1996 (<http://www.essential.org/cpt/ip/cptdbcom.html>)

**පුස්තකාල සඳහා ලිපි ප්‍රමාණ සහ ඉපයකරණ**

**ලිපි ප්‍රමාණ**

- ජාතික බලපත්‍ර සුළු පත්‍රිකා
- ජාතික තුනසූ පත්‍රිකා
- ජාතික සාප්පු නිෂ්පාදන ලේඛන
- ජාතික සාප්පු නිෂ්පාදන ලේඛන (ලිපි 150)
- ජාතික සාප්පු නිෂ්පාදන ලේඛන (ලිපි 300)
- ආමාණික දසලුම් පත් (සිංහල, දෙමළ, ඉංග්‍රීසි)

**ජාතික පුස්තකාල පොත් සලසුම් ලබා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය අංක 14, නිදහස් මාවත, කොළඹ 07**



(Continued from page 07)

1997. Delegates from Netherlands, India, Thailand, Indonesia and Sri Lanka participated at the workshop. This task was undertaken by the Central Cultural Fund which is operating the database as an integral part of its CINSAs programme.

### SLSTINET AGM - 1996

The Annual General Meeting of SLSTINET libraries was held on 31 January, 1997 at the NARESA auditorium. Fifty representatives of the network member libraries participated. Inaugural address was delivered by Prof. Priyani de Soysa, Director General, NARESA.

### SAARC Expert Group Meeting

Expert group meeting on National Databases and Establishment of Cultural Information Network in the SAARC Region was held at the Holiday Inn, Colombo from 10 - 13 February, 1997. The meeting was attended by delegates from India, Maldives, Nepal and Sri Lanka. The three day seminar was scheduled to discuss the progress and modalities of establishing national databases and operation of a network system on cultural information.

The meeting was jointly organized by the SAARC secretariat, the Ministry of Foreign Affairs and the Ministry of Cultural and Religious Affairs of Sri Lanka and sponsored by the General Cultural Fund and the Postgraduate of Archaeology of Sri Lanka.

### National Library Joins Internet

The National Library of Sri Lanka was linked to the internet the universal information network, on 16 January, 1997. This will be the beginning of linking libraries and information centers in Sri Lanka to the Internet and other data banks all over the world which facilitate Sri Lankan researchers and information seekers to obtain the most up to date information which is of vital importance for the developments of the country. To mark this historic occasion a ceremony was held on 16 January, 1997 at the Sri Lanka National Library Services Board. The most Venerable Madihe Pannasiha Maha Nayaka Thero presided the ceremony and Minister of Education and Higher Education Hon Richard Pathirana, and Deputy Minister of Cultural and Religious Affairs Professor A. V. Suraweera were the guest of honor.

### Tripitaka Has Been Computerized.

The Theravadi Buddhist Tripitaka has been computerized by the International Buddhist Research Center, Mahargama. The computerized CD-ROM version of the Tripitaka was ceremonially presented to the National Library of Sri Lanka by Maharagama Sri Vajirana Darmayathanaya on 16 January, 1997. Searching facilities for Sinhala and Pali data files of Tripitaka are available at the National Library of Sri Lanka.

## Retrospective national Bibliography,

### 1737 - 1884

A Bibliography consisting information on books published from the first book printed in Sri Lanka to 1884 titled "Retrospective Sri Lanka National Bibliography, 1737 - 1884" has been compiled by the Sri Lanka National Library Services Board.

This bibliography has been compiled covering the information of publications published during a period of 147 years. This is a valuable reference source for researchers, scholars and others who are interested in searching information relevant to the history of Ceylon in the 18th and 19th centuries. In addition this will be a useful source for the publishers who are interested in publishing reprints of old books of Sri Lanka.

The launching of the bibliography was held at the National Library of Sri Lanka on 7 February, 1997. The chief guest was the Hon Deputy Minister of Higher Education Prof. Vishva Warnapala.

### 37th AGM of SLLA

37th Annual General meeting of the Sri Lanka Library Association was held at the BMICH on 27 March 1997. Following office bears were elected at the meeting.

President	- Mr. Harrison Perera.
Vice President	- Mrs. Sumana Jayasuriya Mrs. Daya Rathnayaka.
General Secretary	- Mr. Wilfred Ranasinghe
Assistant Secretary	- Mrs. Deepali Talagala
Education officer	- Mr. H.M. Gunarathna Banda
Asst. Education Officer	- Mr. J. Rathnayaka
Treasurer	- Mr. Anton Nallathamby
Publication Officer	- Mrs. Swarna Jayatilleke

(Continued from page 17)

that the present teaching staff, is mainly married, middle aged, experienced, professionally and academically qualified, but employed full time in executive positions other than teaching. Current status is thanks to their dedication and commitment to the profession. Within next five years there will be a dearth of teachers due to retirement, engagement in higher studies and leaving the country. LIS policy makers, practitioners and educators must think how long can we depend on these dedicated senior professionals who work under tremendous pressure. What can they do to attract the younger generation to teaching LIS?

A further study should be undertaken to carry out the next three stages of Moore, from here

### References

1. Roy, Phani Bhusan. Whither LIS Education. IASLIC Bulletin 32(4) 1987. pp 152 - 153
2. Moore, Nick. Manpower Planning in Libraries. London: Library Association, 1980. pp. 11 - 13





பாடேனிய ரசமொ விஹர் பூசகாலமே  
நவி ஸோமநகரீசீல

பாதேனிய ரஜமகா விகாரையின்  
புதிய நூலகக் கட்டிடம்

New Library building of the  
Padeniya Raja Maha Vihara. 28.02.97

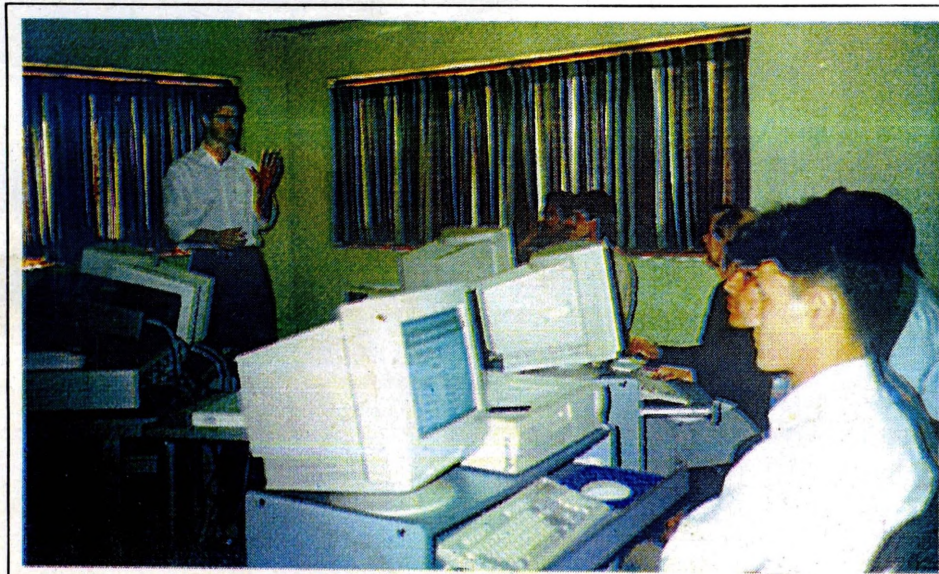
ரத்னபுர ஸா கல்நர் டீசினிக்ஷயநி  
சர்வோடிய பூடேனிய பூசகால  
கலமநாகரீவந் சடஸா பரவநி  
பூஜ்ஞ சாடமாலாவ

இரத்தினபுரி, களுத்துறை  
மாவட்டங்களின் சர்வோதய பிரதேச  
நூலக முகாமையாளருக்கான பயிற்சிப்  
பாட நெறி

The training programme for  
Sarvodaya Regional Library Manag-  
ers of Ratnapura and Kalutara Dis-  
tricts. 29.01.1997



“உதய சலிசயி”  
சர்வோடிய  
டீசினிக்ஷயநி கலமநாகரீவந்  
பூஜ்ஞ சாடமாலாவ



புனநர் சாலய ஸா டுந்ந படிநவி மகின  
நாரநுரூ நிராவரணய கிரீம சிசிரடி  
கலகீ விஸி விடியாலமே பரவநி வரவமுதவ

இன்ரநெந் மற்றும் தரவுத் தளங்களின்  
மூலம் தகவல்களைப் பெறுவது  
தொடர்பாக களனிப்  
பல்கலைக்கழகத்தில் நடத்தப்பட்ட  
பயிற்சிப் பட்டறை

Workshop on Information Retrieval  
through Internet & CD- ROM Databases  
conducted in the University of Kelaniya.  
11.03.1997



National Digitization Project

National Science Foundation

Institute : National Library and Documentation Services Board

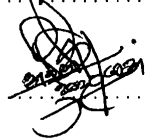
1. Place of Scanning : National Library and Documentation Services Board, Colombo 07

2. Date Scanned : 2017/10/10

3. Name of Digitizing Company : Sanje (Private) Ltd, No 435/16, Kottawa Rd.  
Hokandara North, Arangala, Hokandara

4. Scanning Officer

Name : N.D.R. Gamage

Signature : 

Certification of Scanning

*I hereby certify that the scanning of this document was carried out under my supervision, according to the norms and standards of digital scanning accurately, also keeping with the originality of the original document to be accepted in a court of law.*

Certifying Officer

Designation : Library Documentation Officer

Name : Iromi Wijesundara

Signature : 

Date : 2017/10/10

*"This document/publication was digitized under National Digitization Project of the National Science Foundation, Sri Lanka"*